

**GŁOS**

**KATOLICKI  
VOIX CATHOLIQUE**

Nr 29/2008 (2285) Rok L 17-24.8.2008

***Chrystus z Agłony -  
łotewskiej Częstochowy***

1,40€

**TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ  
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE**

*— fot. E. Ziółkowska*

# AGŁONA - ŁOTEWSKA CZĘSTOCHOWA

Ewa Ziótkowska

**G**dy w sierpniu we wschodniej części Łotwy, czyli Łatgalii, dawnych Inflantach Polskich, napotkamy zamknięte świątynie katolickie, a na szosach i ubitych traktach grupy wiernych idące wraz z kapłanami, niechybny to znak, że zbliża się święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. A owi piesi wędrowcy to pielgrzymi zmierzający do oddalonej o 50 km od Dyneburga Agłony.



Sanktuarium przetrwało czasy komunizmu, jednak zlikwidowano wówczas działającą przy nim uczelnię teologiczną, klasztor zamieniono na mieszkania dla pracowników pobliskiego kołchozu, a kilku księży trafiło na zsyłkę. W 1980 roku obchodzono uroczyste 200-lecie konsekracji kościoła. Wtedy Stolica Apostolska nadała mu status bazyliki mniejszej. Sześć lat później świętowano tu 800-lecie chrztu Łotwy. We wrześniu 1993 roku Agłonę odwiedził Jan Paweł II. Z tej okazji świątynię poddano kapitalnemu remontowi, zbudowano przed nią, stojący do dziś, potężny podest oraz urządzono otoczenie. Na spotkanie z Ojcem Świętym przybyło ponad 300 tysięcy pielgrzymów. Położone wśród lasów i jezior sanktuarium z dominującą białą bryłą bazyliki zadziwia skalą założenia. Na co dzień niemal puste, co roku przed 15 sierpnia wypełnia się dziesiątkami tysięcy wiernych nie tylko z Łotwy, ale i krajów sąsiednich, Litwy i Białorusi. Są wśród nich liczne rzesze Polaków. Uroczystości rozpoczynają się trzy dni wcześniej, a w noc poprzedzającą święto rozległy teren wokół

Łotewskie sanktuarium, położone malowniczo na wzgórzu między jeziorami Egles i Cirišs, ma ponad 300-letnią historię. Jego budowa rozpoczęła się w 1697 roku. Stanął wówczas drewniany kościół oraz klasztor oo. Dominikanów, ufundowane przez Ewę Szostowicką, żonę skarbnika witebskiego. Świątynię wkrótce strawił pożar. Na jej miejscu w latach 1768-1780 wzniesiono murowaną, trójnawową bazylikę z barokową monumentalną fasadą główną o dwóch wieżach wysokości 60 metrów. W rokokowym wnętrzu, zdobionym stiukami w pastelowych kolorach, rozmieszczono 10 ołtarzy. W ołtarzu głównym widnieje wizerunek Matki Bo-



skiej, zwanej Przewodniczką z kwiatem,

będący kopią obrazu z podwileńskich Trok. Matka Boża Agłońska zastępowała cudami już u początków swojej historii. Wedle miejscowej tradycji w 1708 roku uratowała Łatgalię od zarazy i klęski głodu. Po obu stronach obrazu zawieszane są wota, będące wyrazem wdzięczności za doznane łaski. Podziemia kościoła stanowią miejsce pochowania dostojników kościelnych i świeckich. Pod lasem bije źródło, któremu przypisywane są właściwości uzdrawiające.

Świątyni przemierza procesja ze świecami. Sanktuarium Maryjne w Agłonie jest najważniejszym miejscem dla katolików na Łotwie. Nawet w najcięższych stalinowskich czasach pozostało ośrodkiem modlitwy i pielgrzymowania. Odegrało też niezwykle istotną rolę w podtrzymaniu wiary i tożsamości narodowej u łatgalskich Polaków, dla których pozostaje łotewską Jasną Górą.



## telegram z czasem

17-24 sierpnia 2008

Drodzy Czytelnicy, czas nieubłagannie płynie mijają minuty, godziny, dni. I tak dotarliśmy do połowy wakacji - również w miesiącu sierpniu wchodzimy w jego drugą dekadę. Lezka aż kręci się w oku, a my stawiamy sobie kolejny raz pytanie: dlaczego, kiedy jesteśmy na urlopie,

na wakacjach, czas ze zdwojoną szybkością tak szybko nam mija? Chciałoby się zatrzymać najpiękniejsze chwile spotkań, przeżyć, zabaw. Niezapomniane są napewno polskie góry i unoszący się ku niebu krzyż na Giewoncie. W sercach słyszymy ciągle... pieniaące się fale naszego polskiego Baltyku. Piękna i jedyna jest ta Polska!

(T.S.)

## NARODOWE SYMBOLE



Jerzy Klechta

**N**arodowe świętości wcale nie straciły na znaczeniu w XXI wieku. Nie zmniejszył się ich wymiar uczuciowy i patriotyczny. Można nawet powiedzieć, że się nasilił. Wystarczy wymienić coroczne parady wojskowe na Polach Elizejskich z okazji święta narodowego 14 lipca (w tym roku uroczystość przeszła wszelkie oczekiwania), czy paradę z okazji święta narodowego Stanów Zjednoczonych - 4 lipca. W dobie globalizacji narodowe święta, wbrew pozorom, nabierają jeszcze większego znaczenia. Gdy narody zaczynają żyć na jedną modłę, szukają czegoś, co by je wyróżniało, a coś może być lepszego, bardziej wyrazistego od tego, co nazywamy tożsamością narodową.

Od rodzimych korzeni próbują się odwrócić tylko słabi i mali duchem. Czynią to w imię fałszywie pojętej nowoczesności. Można być Europejczykiem i obywatelem Unii Europejskiej, ale nie można wyrwać narodowych drzew z korzeniami. Wówczas zostanie po nas pustynia. Obywatelstwo europejskie będzie papierkiem bez pokrycia.

Ciąg dalszy na str. 9

z satyrycznej teki L.B.

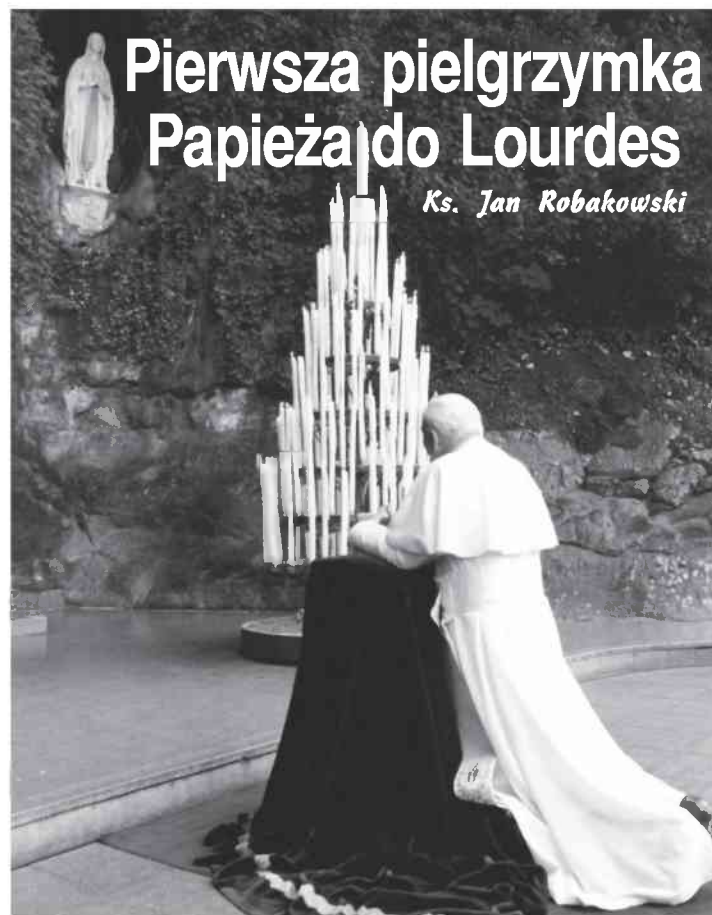
- POJAWIŁY SIĘ POCHŁOSKI, ŻE NEGOCJACJE W SPRAWIE TARCZY AMERYKAŃSKIEJ I INSTALACJI W POLSCE SYSTEMU RAKIET "PATRIOT" LITENĘCY, PONIEDZIAZ TESTOWANY JEST AKTUALNIE KRAJOWY SYSTEM "PAUKOT"...



(Rys. Leszek Biernacki.)

## Pierwsza pielgrzymka Papieża do Lourdes

Ks. Jan Robakowski



**D**okładnie 25 lat temu, 14 i 15 sierpnia 1983, Jan Paweł II, jako pierwszy papież w historii, odbył pielgrzymkę do Lourdes.

### Postawa Papieża wobec Lourdes

Od Piusa IX, który ogłosił dogmat o Niepokalanym Poczęciu, wszyscy Papieże wysyłali swoich legatów do Lourdes, aby ich reprezentowali podczas ważnych wydarzeń w tym Sanktuarium Maryi. Jednak żaden z Papieży, w czasie trwania swego pontyfikatu, osobiście nie udał się do tego świętego miejsca.

Na drodze przybycia Jana Pawła II do Lourdes też stawały różne przeszkody. Najpierw zamach 13 maja 1981, który uniemożliwił jego obecność na odbywającym się w tymże roku Międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym. Następnie, dwa dni przed jego przybyciem do Lourdes, 12 sierpnia 1983, miał miejsce kolejny akt wandalizmu przeciw Papieżowi broniącemu życia i godności człowieka. Przy pierwszej stacji Drogi Krzyżowej eksplodowała bomba, mocno uszkadzając figurę... Piłata.

Ciąg dalszy na str. 11



## LITURGIA SŁOWA

## XX NIEDZIELA ZWYKŁA ROK A

## PIERWSZE CZYTANIE

*Czytanie z Księgi proroka Izajasza*

Tak mówi Pan: „Zachowujcie prawo i przestrzegajcie sprawiedliwości, bo moje zbawienie już wnet nadejdzie i moja sprawiedliwość ma się objawić. Cudzoziemców zaś, którzy się przyłączyli do Pana, ażeby Mu służyć i ażeby miłować imię Pana i zostać Jego sługami, wszystkich zachowujących szabat bez pogwałcenia go i trzymających się mocno mojego przymierza, przyprowadzę na moją Świętą Górę i rozweselę w moim domu modlitwy. Całopalenia ich oraz ofiary będą przyjęte na moim ołtarzu, bo dom mój będzie nazwany domem modlitwy dla wszystkich narodów”.

## DRUGIE CZYTANIE

*Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian*

Bracia: Do was, pogan, mówię: Będąc apostołem pogan, przez cały czas chlubię się posługiwaniem swoim w tej nadziei, że może pobudzę do współzawodnictwa swoich rodaków i przynajmniej niektórych z nich doprowadzę do zbawienia. Bo jeżeli ich odrzucenie przyniosło światu pojednanie, to czymże będzie ich przyjęcie, jeżeli nie powstaniem ze śmierci do życia? Bo dary łaski i wezwanie Boże są nieodwołalne. Podobnie bowiem jak wy niegdyś byliście nieposłuszni Bogu, teraz zaś z powodu ich nieposłuszeństwa dostąpiliście miłosierdzia, tak i oni stali się teraz nieposłuszni z powodu okazanego wam miłosierdzia, aby i sami w czasie obecnym mogli dostąpić miłosierdzia. Albowiem Bóg poddał wszystkich nieposłuszeństwu, aby wszystkim okazać swe miłosierdzie.

*Iz 56,1.6-7*

*Rz 11,13-15.29-32*

## EWANGELIA

*Mt 15,21-28*

**Słowa Ewangelii według św. Mateusza**

Jezus podążył w strony Tyru i Sydonu. A oto kobieta kananejska, wyszedłszy z tamtych okolic, wołała: „Ulituj się nade mną, Panie, Synu Dawida! Moja córka jest ciężko dręczona przez złego ducha”. Lecz On nie odezwał się do niej ani słowem. Na to zbliżyli się do Niego uczniowie i prosili: „Odpraw ją, bo krzyczy za nami”. Lecz On odpowiedział: „Jestem posłany tylko do owiec, które poginęły z domu Izraela”. A ona przysłała, upadła przed Nim i prosiła: „Panie, dopomóż mi”. On jednak odparł: „Niedobrze jest zabrać chleb dzieciom i rzucić psom”. A ona rzekła: „Tak, Panie, lecz i szczenięta jedzą z okruszyn, które spadają ze stołu ich panów”. Wtedy Jezus jej odpowiedział: „O niewiasto, wielka jest wiara twoja; niech ci się stanie, jak chcesz”. Od tej chwili jej córka została uzdrowiona.



## LITURGIA SŁOWA

## XXI NIEDZIELA ZWYKŁA ROK A

## PIERWSZE CZYTANIE

*Iz 22,19-23*

*Czytanie z Księgi proroka Izajasza*

To mówi Pan do Szebny, zarządcy pałacu: Gdy strącę cię z twego urzędu i przepędzę cię z twojej posady, tegoż dnia powołam sługę mego, Eliakima, syna Chilkiasza. Oblokę go w twoją tunikę, przepaszę go twoim pasem, twoją władzę oddam w jego ręce; on będzie ojcem dla mieszkańców Jeruzalem oraz dla domu Judy. Położę klucz domu Dawidowego na jego ramieniu: gdy on otworzy, nikt nie zamknie, gdy on zamknie, nikt nie otworzy. Wbiję go jak kołek na miejscu pewnym, i stanie się tronem chwały dla domu swego ojca.

## DRUGIE CZYTANIE

*Rz 11,33-36*

*Czytanie z Listu*

*św. Pawła Apostoła do Rzymian*

O głębokości bogactw, mądrości i wiedzy Boga! Jakże niezbadane są Jego wyroki i nie do wysłedzenia Jego drogi! Kto bowiem poznał myśl Pana albo kto był Jego doradcą? Lub kto Go pierwszy obdarował, aby nawzajem otrzymać odpłatę? Albowiem z Niego i przez Niego, i dla Niego jest wszystko. Jemu chwała na wieki. Amen.

## EWANGELIA

*Mt 16,13-20*

**Słowa Ewangelii według św. Mateusza**

Gdy Jezus przyszedł w okolice Cezarei Filipowej, pytał swych uczniów: „Za kogo ludzie uważają Syna Człowieczego?”. A oni odpowiedzieli: „Jedni za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za Jeremiasza albo za jednego z proroków”. Jezus zapytał ich: „A wy za kogo Mnie uważacie?”. Odpowiedział Szymon Piotr: „Ty jesteś Mesjaszem, Synem Boga żywego”. Na to Jezus mu rzekł: „Błogosławiony jesteś Szymonie, synu Jony. Albowiem ciało i krew nie objawiły ci tego, lecz Ojciec mój, który jest w niebie. Otóż i Ja tobie powiadam: Ty jesteś Piotr - Opoka i na tej opoce zbuduję mój Kościół, a bramy piekielne go nie przemożą. I tobie dam klucze królestwa niebieskiego; cokolwiek zwiążesz na ziemi, będzie związane w niebie, a co rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane w niebie”. Wtedy przyszedł do uczniów, aby im powiedzieć: „A wy, nie mówili, że On jest Mesjaszem.”



*Bazylika św. Piotra w Watykanie*

## Apel Zespołu Apostolstwa Trzeźwości o abstynencję w sierpniu (fragmenty)

**J**ak co roku, na początku sierpnia w parafiach naszej Ojczyzny czytany jest **Apel Zespołu Apostolstwa Trzeźwości Konferencji Episkopatu Polski**. W tym roku po raz pierwszy skierował go bp. Tadeusz Bronakowski, nowy przewodniczący Zespołu. Biskup pomocniczy diecezji łomżyńskiej.

**B**p Bronakowski podkreśla w liście, że sierpień to „miesiąc symboliczny, który w historii naszej ojczyzny naznaczony jest heroiczną walką o wolność i godność, walką o wiarę i nadzieję na życie w bezpiecznym i suwerennym państwie”, wspomina wydarzenia sierpnia roku 1920, 1944 i 1980. „Kościół, idąc za nauczaniem Chrystusa, wzywa do trzeźwości w każdym miejscu i w każdym czasie. Ten obowiązek moralny wynika z prawa Bożego i naturalnego. Mając na uwadze wyjątkowy charakter sierpnia, w szczególności apelujemy nie tylko o trzeźwość, ale o całkowitą wstrzemięźliwość od napojów alkoholowych” - podkreśla biskup.

Hierarcha zauważa liczne działania marketingowe, które „wiążą ludzką aktywność z alkoholem”, np. podczas zakończonych niedawno Mistrzostw Europy w piłce nożnej, kiedy „miasteczka kibiców” stawały się polem reklamowym wielkich



koncernów sprzedających alkohol. „Wszystko to sprawia, że coraz trudniejsze staje się zapobieganie pijaństwu i alkoholizmowi” - pisze bp Bronakowski. A skutki nadużywania alkoholu są tragiczne, ta świadomość powinna skłaniać do przeciwdziałania pladze pijaństwa. „Czyż można bowiem bezczynnie przyglądać się lub milczeć, obserwując kobiety, które, nosząc pod sercem swoje nienarodzone dzieci, nie tylko spożywają, ale i nadużywają alkoholu? Czyż można milczeć, gdy kolejne serwisy informacyjne dostarczają nam tragicznych wiadomości o małych, bezbronnych dzieciach katowanych przez dorosłych, których agresja wynika z nadużycia alkoholu? Czy można ze spokojem myśleć o sytuacji na polskich drogach, gdzie pijani kierowcy powodują tak wiele tragicznych wypadków?” - pyta bp Bronakowski.

**P**rzewodniczący Zespołu Apostolstwa Trzeźwości podkreśla, że dzisiaj alkoholizm nie jest zamknięty w enklawach biedy i patologii społecznych, ale problem ten dotyka także ludzi wykształconych, dobrze sytuowanych, robiących kariery. „Wielu ludzi traktuje alkohol jako jedyną ucieczkę ze świata nieustającej rywalizacji, jako lek na problemy, które sta-

wia przed człowiekiem codzienna rzeczywistość” - pisze hierarcha. Wzrastające w szybkim tempie spożycie alkoholu wśród ludzi młodych jest także wynikiem emigracji zarobkowej rodziców, a zatem pozostawienia ich bez właściwej opieki i wsparcia w najtrudniejszym okresie duchowego, społecznego i fizycznego rozwoju.

„Pamiętając o tych wszystkich czynnikach, rozumiemy lepiej, że starania o trzeźwość narodu nie są próbą ograniczania ludzkiej wolności. Jest to walka o godność człowieka, walka o bezpieczne i szczęśliwe rodziny, walka o zdrową i trzeźwą młodość Polaków, a więc walka o rzeczy najcenniejsze dla narodu” - podkreśla z mocą bp Bronakowski.

Hierarcha apeluje także, by nie ośmieszać wszelkich działań, które mają na celu walkę o trzeźwość i „usłyszeć donośny głos wszystkich, którzy osobiście doświadczali w swoim wielkiego dramatu alkoholizmu”.

**N**ie stójmy obojętnie obok tych wspólnych inicjatyw. (...) Bądźmy zatem uczniami Chrystusa, którzy stają się apostołami trzeźwości. Niech sierpień stanie się czasem wspaniałego świadectwa abstynencji” - apeluje biskup. Sierpniowy apel o trzeźwość kończy modlitwa Jana Pawła II z 1987 r., skierowana do Maryi: „Maryjo, Królowo Polski, Pani Jasnogórska, bądź natchnieniem polskich sumień. Bądź naszą Matką i Wychowawczynią! Nie zrażaj się naszymi słabościami. Bądź dla nas wymagająca!”.

### Modlitwa do Matki Bożej o Trzeźwość w Ojczyźnie

Maryjo, Królowo Polski i Wspomożycielko wiernych! Wejrzyj, prosimy, na nasz Naród i broń jego synów przed nalogami, a zwłaszcza nalogiem pijaństwa. Spójrz, Matko, na spustoszenie spowodowane klęską alkoholizmu. Otocz opieką nieszczęśliwe rodziny, zrujnowane alkoholizmem i udziel im radości wyzwolenia z tego nalogu i jego następstw. Prosimy, byś zakręlowała w Narodzie trzeźwym i zdrowym, wiernym Bogu, Krzyżowi, Ewangelii i Kościołowi Świętemu.

opr. za Opoka.org.pl. Ks. T. Sokół



### Kraków

„Tu się wszystko zaczęło. Śladami Jana Pawła II” - pod takim hasłem w Krakowie odbyły się VIII Spotkania Rodzin Polonijnych. W tym czasie polskie rodziny, mieszkające na stałe poza granicami ojczyzny, odwiedzały miejsca związane z osobą Jana Pawła II: Wadowice, Kraków, Tynec, Kalwarię Zebrzydowską, Wieliczkę i Zakopanę. „Chcemy, by odwiedzane miejsca były tylko pretekstem do spotkań z ludźmi, którzy znali Ojca Świętego” - wyjaśnia Janusz Korzeniowski, organizator polonijnych spotkań. Mszy św. dla polonistów przewodniczył w katedrze wawelskiej bp pomocniczy krakowski Józef Guzdek. „Przyjeżdżamy do miejsc, gdzie żyli ludzie święci, by tu uczyć się, jak żyć i postępować” - mówił bp Guzdek.

### Watykan

„Misje są pilnie potrzebne również tam, gdzie od wieków głosi się wiarę chrześcijańską i obecne są wspólnoty kościelne - podkreśla kard. Claudio Hummes w przesłaniu opublikowanym w Watykanie. Prefekt Kongregacji ds. Duchowieństwa skierował swoje przesłanie z okazji liturgicznego wspomnienia ich patrona, św. Jana Vianneya, przypadającego 4 sierpnia. „Chodzi o misyjną ewangelizację tych, których ochrzcziliśmy, ale którym z różnych powodów nie zdołaliśmy dostatecznie przekazać Ewangelii albo którzy sami oddalili się od Kościoła” - pisze brazylijski purpurat. Przypomina, że relatywistyczna, agnostyczna i laicka kultura współczesnego społeczeństwa naruszyła wiarę wielu ludzi.

### Warszawa

W ramach obchodów 64. rocznicy Powstania Warszawskiego została odprawiona Msza św. polowa przy Pomniku Powstania Warszawskiego w intencji poległych Powstańców Warszawy, ich dowódców oraz ludności cywilnej. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył kard. Józef Glemp - Prymas Polski, kazanie wygłosi abp Henryk Hoser - bp warszawsko-praski. W koncelebrze wziął udział bp polowy Wojska Polskiego gen. dyw. Tadeusz Płoski. Po Mszy św. odbył się uroczysty Apel Poległych.

### Oświęcim

W rocznicę śmierci kard. Jean-Marie Lustigera, w Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu, odbyły się uroczystości upamiętniające tę jedną z najwybitniejszych postaci francuskiego Kościoła. Mszę św. za duszę abpa Paryża odprawił w kaplicy karmelitanek kard. F. Macharski. Kard. Lustiger zmarł 5 sierpnia 2007 r. w paryskim szpitalu siostr lazarystek. Został pochowany w krypcie katedry Notre-Dame w Paryżu.

## z Kraju

□ SLD i PiS wspólnie poparły weto prezydenta do tzw. ustawy medialnej. Poseł Niesiołowski nie wytrzymał i nazwał szefa SLD Napieralskiego „obłudnikiem, załganym i obrzydliwym hipokrytą”.

□ W Warszawie obchodzone uroczyste 64 rocznicę Powstania Warszawskiego. Prezydent w swoim przemówieniu stwierdził, że „nie obchodzimy rocznicy klęski, ale rocznicę tragedii niezbędnej w naszej historii, czasy bohaterów i czasy wyjątkowo bohaterskiej armii”.

□ W uroczystościach rocznicowych wziął także udział przebywający w Warszawie prezydent Estonii Thomas Hendrik Ilves. Prowadził on w naszym kraju rozmowy o energetyce, budowie elektrowni atomowej w Ignalinie i Gazociągu Północnym. W Warszawie miał się odbyć szczyt Polska - państwa nadbałtyckie, ale prezydenci Litwy i Łotwy mieli podobno inne zajęcia.

□ W czasie obchodów rocznicy Powstania podczas wystąpienia premiera Donalda Tuska pojawiły się gwizdy, a przy nazwisku Władysława Bartoszewskiego buczenie.

□ Premier Tusk nie będzie obecny na obchodach święta Wojska Polskiego. W mierzeniu swojej popularności woli chyba zdać się na sondaże.

□ W Kielcach odbyły się obchody 63 rocznicy odbicia z więzienia UB w tym mieście żołnierzy AK.

□ W Krakowie z udziałem premiera Tuska odbyła się ostatnia przysięga wojskowa poborowych żołnierzy. Od 2010 r. w koszarach ma już nie być żołnierzy z poboru. Armia zawodowa ma liczyć 120 tys. osób.

□ Rząd wymyśla nowe zmiany ustaw o RTV. Wśród propozycji jest zastąpienie abonamentu akcyzą za elektryczność lub VAT-em z reklam stacji prywatnych. Propozycje mówią też o likwidacji publicznego radia i TV i zastąpienia ich spółkami medialnymi.

□ Sąd nakazał zatrzymanie w areszcie dziennikarza Wojciecha Sumlińskiego, którego podejrzewa się o próbę wyłudzenia pieniędzy za pozytywną weryfikację żołnierzy WSI. Oskarża go b. funkcjonariusz WSI. Sumliński próbował popełnić samobójstwo.

□ Biznesmen sopocki Julke, który nagrał propozycję korupcyjną burmistrza tego miasta Karnowskiego z PO, sam znalazł się w opałach. Nagle okazało się, że miał działać na zlecenie mafii lub podejrzanego biznesmena greckiego. Sam Karnowski wrócił już do pracy.

□ Prezes TVP Urbański ujawnił, że widział dokumenty, z których wynika, że PO szykowało impeachment prezydenta. Platforma zaprzecza.

□ W gazetach pokazały się doniesienia o niezbyt legalnym otrzymaniu mieszkania w Warszawie przez szefa Agencji

Wywiadu w czasach rządów PiS Zbigniewa Nowka. Zdaniem innych dzienników sprawę przeciw szefowi mogli ukartować sami funkcjonariusze AW.

□ Opozycja oskarża MSW Grzegorza Schetynę o to, że firmy jego znajomych wygrywały przetargi ogłaszane przez Polski Związek Koszykówki.

□ Pełnomocnik rządu ds. walki z korupcją Pitera dostrzegła nepotyzm wśród polityków PSL. Pawlak sprawę bagatelizuje i mówi, że nie ma nic złego w zatrudnianiu członków rodziny. Ludowcy zawsze byli za tradycyjnymi wartościami, a taką jest przecież i rodzina.

□ Minister sprawiedliwości Cwiąkowski proponuje korzystne kredyty na zakup mieszkań i domów dla prokuratorów i sędziów. Przekupstwo uczy tylko rozwijania przywilejów branżowych?

□ Najpierw lewica „odbierała” o. Tadeuszowi Rydzkowi dotacje z Unii na odwierty geotermalne, twierdząc, że to nie ma sensu. Teraz, kiedy dotacji nie ma, a wyższa szkoła zarządzana przez Redemptorystę ogłosiła na ten cel społeczną zbiórkę pieniędzy, okazuje się, że „Rydzik zarobi na geotermii miliony”.

□ Ceny węgla wzrosły o 300%, ale chociaż Polska na węglu stoi nikt się nie cieszy. Po 1989 r. zlikwidowano w kraju ponad 40 kopalń, a z górnictwa odeszło ponad 220 tys. pracowników. Teraz kopalnie okazują się rentowne, trwa ich modernizacja, ale na efekty przyjdzie poczekać z 10 lat. Mądry Polak po szkodzi, choć trzeba dodać, że tym razem wypełniałimy dyrektywy unijne...

□ Na Kopcu Powstania Warszawskiego „nieznani sprawy” w obecności wojskowej warty skradli generator prądu, który zasilał oświetlenie znaku Polski Walczącej.

□ Wyczyny posła PO Palikota i nazwanie przezeń prezydenta „chamem” schodzą w cień. Nawet Niesiołowski przebił reżyser Kutz, który najpierw twierdził, że po upadku ery Kaczyńskich wróci na Śląsk, a teraz nazwał braci „trumniarzami, którzy przez cały czas kroczą w kondukcje narodowym”

□ Pomimo oporu posłów PiS i blokowania obrad komisji regulaminowej padł wniosek o odebranie immunitetu Ziobrze. PO złamało przy okazji obyczaj sejmowe, ale grunt to popsuć popularnemu politykowi wakacje.

□ PSL chce odpowiedzieć mocnym argumentem na amerykańskie uchwały o oddawaniu przez Polskę mienia zagrabionego przez III Rzeszę i komunistów. Projekt uchwały ludowców chce oskarżyć USA o brak pomocy w agresji hitlerowskiej i zezwolenie na jałtański rozbiór kraju.

□ Agora skarży się do prezesa PiS Kaczyńskiego, że posłowie tego ugrupowania nie chcą wykonywać wyroków sądowych i przepraszać „Gazety Wyborczej”. Nic dziwnego. Dla przykładu przeprosiny, które ma opublikować na 3 stronie pisma Kurski, kosztują ok. 60 tys. zł.



## bardzo droga

Marian Miszański

**P**latformie Obywatelskiej nie udało się obalić prezydenckiego weta do projektu ustawy medialnej, wskutek czego projekt ten powędrował do kosza.

Spotkał się on niemal z powszechną krytyką, gdyż był brutalną próbą podporządkowania mediów publicycznych każdorazowemu rządowi oraz politycznego „dyscyplinowania” mediów prywatnych. Po raz pierwszy Prawo i Sprawiedliwość i Sojuszy Lewicy Demokratycznej zajęły wspólne, negatywne stanowisko wobec inicjatywy PO, która, co tu dużo mówić, miała na celu ograniczenie wolności mediów. Gdy chodzi o SLD - wobec którego PO jest bardziej wyrozumiała, niż wobec PiS... - obawy lewicy co do medialnych pomysłów PO mają swe „drugie dno”. Na lewicy trwa bowiem proces dyskretnego lecz konsekwentnego zbliżania się Socjaldemokracji Polskiej („odszczepieńca” z SLD) do PD (dawna Unia Wolności). Proces ten maskowany jest propagandowo hasłem „tworzenia nowej lewicy”, ale konia z rządem („konie z rządem” - jak głosi dowcip...) temu, kto znalazłby ideowe czy ideologiczne różnice między tymi trzema ugrupowaniami politycznymi. SLD najwyraźniej obawia się, że taka „nowa lewica” byłaby w przyszłości po prostu wygodnym partnerem politycznym dla Platformy Obywatelskiej, dla której - na dłuższą metę - „ludowy” koalicjant w postaci PSL staje się coraz bardziej kłopotliwy. Zaprojektowana przez PO ustawa medialna stwarzałaby duże możliwości propagandowego kreowania „nowej lewicy” na „prawdziwą lewicę” i medialnego marginalizowania SLD. Stąd, jak się wydaje, wzięła się dodatkowo podejrzliwość SLD i nieoczekiwane zbliżenie w

tej kwestii stanowisk SLD i PiS.

Co do PiS - w rok po wyborczym zwycięstwie PO walka z PiS-em wydaje się jedynym i głównym celem polityki rządu Tuska. Pamiętne słowa świeżo upieczono go postać PO, obecnie ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego skierowane pod adresem PiS: „Dorżnąć watahę!” pozostają niepisany program politycznym Platformy Obywatelskiej, przynajmniej jeśli uwzględnić całkowity marazm i bierność rządu Tuska w nabrzmiałych i coraz bardziej nabrzmiewających kwestiach społecznych: upadku opieki zdrowotnej, złej kondycji oświaty publicznej, narastającego niezadowolenia w sektorze energetycznym, a zwłaszcza - narastającej szybko drożyzny. Wrażenie nieudolności rządu, oddanego bez reszty „dożnaniu watahą”, podkreślają tylko takie podejrzane „inicjatywy” PO, jak słynne „instrukcje rządu dla posłów” PO, pouczone ich, jak politycznie atakować PiS, obrona b. funkcjonariuszy komunistycznych służb specjalnych, prowadzona z uporem godnym lepszej sprawy (rząd Tuska ustami ministra Klichy przeprosił nawet b. funkcjonariuszy komunistycznych WSI za... weryfikację!), czy skandaliczna manipulacja wicemarszałka Niesiołowskiego, uniemożliwiająca b. min. Ziobrze swą obronę na forum sejmowej komisji. Nawiasem mówiąc, atakowanie Ziobry - jednego z najskuteczniejszych jak dotąd pogromców zorganizowanego świata przestępczego i korupcji w Polsce - napawa szczególnym niesmakiem i stawia pytanie: jakim siłom wspierającym odwdzięcza się dziś Platforma Obywatelska za swe wyborcze zwycięstwo?

Trudno nie zadać tego pytania w sytuacji, gdy z przedwyborczego programu Platformy Obywatelskiej nie jest realizowane nic lub bardzo niewiele, a jej rzeczywistym, realizowanym programem stało się „Dorżnąć watahę!” - jak to w języku obcym „Europie” i dyplomacji wymknęło się, w chwili szczerości, Radosławowi Sikorskiemu...

Niepokój budzą też przewlekające się rozmowy rządu Tuska w sprawie zainstalowania w Polsce elementów amerykańskiej tarczy. Zachodzą obawy, że minister Sikorski przewleka te rozmowy z zupełnie innych powodów, niż te, jakie oficjalnie przytacza. Rzecz w tym, że rząd Tuska zapowiedział przygotowanie przed końcem roku ustawy reprivatyzacyjnej („odszkodowawczej”), co zmobilizowało żydowskie lobby polityczne w Ameryce, które przeforsowało w amerykańskim Senacie niedawną rezolucję, naciskającą na Polskę w tej kwestii. Przewlekane rozmowy o tarczy grozi Polsce sytuacją, w której - pod koniec roku, a zwłaszcza po zmianie rządów w Ameryce - kwestia umieszczenia w Polsce amerykańskiej tarczy może zostać ściśle uzależniona od uprzywilejowanych organizacji żydowskie zapisów w polskiej ustawie odszkodowawczej.

*Dokończenie na str. 8*

## ze świata

□ Olimpiada w Pekinie okazuje się najdroższą imprezą tego typu w historii. Kosztowała już 22 miliardy \$. Dla porównania igrzyska w Atenach zamknęły się sumą 15,9 miliarda, w Sydney było to 6,5 miliarda \$ australijskich, a w Atlancie 5,1 miliarda. Uwzględniając inflację, najtaniej było w 1992 r. w Barcelonie, gdzie koszty wyniosły 0,03 miliarda \$.

□ Kandydat Demokratów na prezydenta USA Obama podbił sobie najpierw Niemców, a później Francuzów. Razem z wizytą w Londynie było to zakończenie kampanii wyborczej poza granicami USA.

□ Trybunał Konstytucyjny Turcji debatował nad delegalizacją rządzącej Partii Sprawiedliwości i Rozwoju. Popiera ją blisko 50% wyborców, ale armia i niektórzy politycy uważają, że władza chce podkopać reformy Attaturka i wprowadzić rządy krypto-islamskie.

□ Zatrzymany w Serbii Karadzić trafił już do Hagi. Odwołania adwokatów odrzucono w tempie ekspresowym.

□ Prezydent Rosji Miedwiedjew chce wymienić kilkunastu gubernatorów na młodszych. Polecieć ze stanowiska ma także mer Moskwy Łużkow.

□ W Iraku coraz częściej dochodzi do samobójczych zamachów, których autorami są kobiety. Policja i wojsko okazują się bezradne.

□ Pokój pomiędzy Tajlandią i Kambodżą wisi na włosku. Obydwie strony spierają się o tereny, na których leżą ruiny zabytkowej świątyni Preah Vihear.

□ Raul Castro zawiódł osoby popierające ewolucyjne zmiany na Kubie. Z okazji święta rewolucji wrócił do starej retoryki i grzmiał na kapitalistów. Podobno samopoczucie „starej gwardii” polepszyło się dzięki pomocy materialnej i dostawom ropy od towarzysza Chaveza z Wenezueli.

□ Sondáže przeprowadzone w Irlandii mówią, że tamtejsi eurosceptycy rosną w siłę. W czerwcu stanowili 53%, teraz ich liczba wzrosła do 62%.

□ Parlament Macedonii zatwierdził rząd premiera Grujewskiego. Opozycja głosowanie zbojkotowała. Priorytetem władzy ma być integracja z NATO i UE.

□ Łukaszenka nie zgodził się ostatecznie na rozmowy z opozycją. Patronem „okrągłego stołu” na Białorusi miał być Lech Wałęsa.

□ Rosja rozważa powrót swoich wojsk na Kubę. W Hawanie podpisano porozumienie o współpracy wojskowej.

□ W Osetii Południowej doszło do wymiany ognia wojsk gruzińskich i miejscowych separatystów. Moskwa oskarża o sprowokowanie incydentu Tbilisi.

□ Irak zlekceważył ultimatum zachodniego mocarstwa w sprawie swojego programu atomowego.

□ W związku z Olimpiadą Chiny czę-

ściowo zniosły cenzurę Internetu. Niektóre strony i portale są jednak blokowane nadal.

□ Na ulicach włoskich miast pojawiły się patrole wojskowe. Jest to pomysł premiera Berlusconi na poprawę bezpieczeństwa.

□ Mugabe podjął rozmowy z opozycją Zimbabwe. Zdaniem obserwatorów jest to wybieg dla zniesienia blokady międzynarodowej.

□ W referendum na Łotwie 96,5% głosujących opowiedziało się za wprowadzeniem możliwości rozwiązania parlamentu przez inicjatywę społeczną (referendum). Zmiany konstytucji jednak nie będzie, ponieważ w referendum wzięło udział tylko 38% uprawnionych.

□ W wieku 89 lat zmarł Aleksander Sołżenicyn, więzień sowieckich łagrów, dydydent, autor „Archipelagu Gułag”, laureat Nobla, ale także zwolennik silnej Rosji i panslawista.

□ W zamachu samobójczym w algierskiej prowincji Kabylia zginęło 21 osób.

□ Podczas wyprawy na K2 zginęło 9 himalaistów. Wśród ofiar międzynarodowej ekspedycji nie było Polaków.

□ 17 osób zginęło w Stambule po 2 zamachach bombowych. Władze oskarżyły Kurdów.

□ Prezydent Azerbejdżanu Alijew jest ponownym kandydatem partii rządzącej na to stanowisko. Opozycja zapowiedziała bojkot przewidzianych na 15 października wyborów.

□ Czy Belgii grozi rozpad? Ponad połowa ankietowanych Walonów w przypadku rozbicia tego kraju chciałaby przyłączenia do Francji. Na razie król Albert II przedłużył negocjacje w sprawie utworzenia rządowego gabinetu.

□ Rosja i Francja podjęły wspólną inicjatywę budowy elektrowni atomowej na Białorusi.

□ W internetowym konkursie „najwięksi Rosjanie” na czele Lenin, który wyprzedził długo prowadzącego w tej klasyfikacji Stalina. W pierwszej trojce znalazł się jeszcze Gagarin.

□ Komisja Europejska przywraca obowiązek używania przez stacje naprawy samochodów tylko autoryzowanych części producenta. Spowoduje to rzecz jasna podwyżkę napraw i serwisowania.

□ W wyniku gwałtownych burz i powodzi na Ukrainie zginęły 23 osoby.

□ Na Ukrainie opublikowano listę nazwisk osób odpowiadających za wielki głód w latach 1932-33. Komitet Organizacji Żydowskich na Ukrainie oskarżył jej autorów o... antysemityzm. Poszło m.in. o użycie podwójnych nazwisk sowieckich oficjeli, np. Genrych Jagoda (Herszel Jehuda).

□ Tylko 3% ankietowanych Anglikanów uważa, że homoseksualizm nie jest grzechem. W Kościele tym „nadbudowa wyraźnie się jednak oderwała od bazy”. Wyświęcanie kobiet, ale także gejów spowodowało, że anglikanizm stanął w obliczu rozłamu.

Dokończenie ze str. 6-7

## „Złota jesień” będzie... bardzo droga

Są to obawy tym bardziej uzasadnione, że podobne „powiązanie” miało już miejsce w przeszłości, gdy przyjęcie Polski do NATO uzależniono od... zapisów w obecnej ustawie „o zwrocie mienia gminom wyznaniowym żydowskim”, w której to ustawie zamiast określenia „nadanie majątku” użyto bezpodstawnie terminu „zwrot”. Było to całkowicie bezzasadne uprzywilejowanie obecnych gmin wyznaniowych żydowskich w Polsce, które - jako korporacje - nie są prawnymi spadkobiercami przedwojennych gmin wyznaniowych żydowskich.

Tymczasem nad rządami Platformy Obywatelskiej zbierają się inne chmury. W Polsce narasta w szybkim tempie drożyzna. Przeciętnego obywatela nie uspakajają rządowe zakłęcia o „mocnej złotówce”, gdyż przeciętny Polak nie dokonuje zakupów w Ameryce czy Brukseli: na takie zakupy stać tylko najbogatsze elity... „Mocną złotówką”, nawet gdyby zrównała się z dolarem, nie jest więc żadną pociechą wobec rosnących zastraszająco cen żywności, energii elektrycznej, usług i transportu. (Co do cen benzyny, „liberalny” niby rząd Tuska nie zdecydował się na obniżenie podatku akcyzowego, jaki jest ukryty w cenie benzyny, stanowiąc przy tym prawie połowę tej ceny). Mocna złotówka (wg coraz powszechniejszych opinii - znacznie przeszacowana) sprzyja de facto krajowym importerom: dużym sieciom handlowym, które w Polsce dostały się głównie w zagraniczne ręce. Ciekawe: w Grecji na przykład (również członek UE) dopuszczono na rynek tylko trzy wielkie, zagraniczne koncerny handlowe, pozostawiając w rękach greckich całą resztę masowego handlu... Silna złotówka zabija zarazem polski eksport, a więc rodzimą, polską przedsiębiorczość. „Wzrost gospodarczy niepokojąco słabnie”... - ostrzegają niektórzy ekonomiści.

Jednocześnie, niezdolny do niezbędnych reform strukturalnych, zwłaszcza podatkowych, rząd Tuska kupuje sobie przychylność podległej sobie administracji selektywnymi podwyżkami płac, bądź doraźnymi podwyżkami, wymuszonymi groźbami strajków przez inne grupy zawodowe. W ten sposób „mocna złotówka” poddawana jest wewnętrznemu efektowi inflacyjnemu, który dodatkowo napędza ceny.

Ta galopada cen daje się najbardziej odczuć w wydatkach, które



trudno jest ograniczać przeciętnej polskiej rodzinie: wydatkach na żywność, na prowadzenie gospodarstwa domowego (energia elektryczna, gaz!) i na komunikację. Zły to

prognozy: najbliższa „złota polska jesień” może być także bardzo droga... W kręgach rządowych pojawiają się nawet głosy o potrzebie „poluzowania” złotówki, co jeszcze pod rządami PiS traktowane było jako obraza i zamach na „politykę Balcerowicza”...

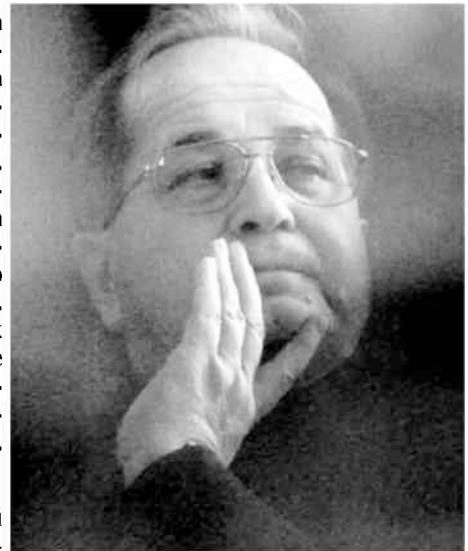
Wydaje się wszakże, że wpatrzony w swój prawdziwy „priorytet” („dorżnąć watahę!”) rząd PO-PSL nie jest w stanie stawić czoła tym wyzwaniom. Priorytet ten, ale to już całkiem inna historia, sprowadza politykę polską na wyjątkowo niski poziom. Czy aby nie na taki poziom („europejski standard?”), jaki „administracji tubylczej” nie-suwerennego kraju wyznaczają bezkrytyczni entuzjaści Traktatu Lizbońskiego?

**Marian Miszański**

## O tym, jak „postępowcy” walczą z postępem

**Bohdan Usowicz**

**A**rtykiły na temat Radia Maryja i o. Tadeusza Rydzka pojawiają się cyklicznie. Zwolennicy i przeciwnicy „imperium medialnego” z Torunia chyba się już do tego przyzwyczaili. Może to jednak świadczyć o tym, że wpływ i znaczenie fenomenu Radia Maryja i TV Trwam... trwa.



Od kilkunastu tygodni toczy się spór o najnowszą inicjatywę Redemptorysty dotyczącą poszukiwania geotermalnych źródeł pod Toruniem, które mogłyby ogrzać miejscową Wyższą Szkołę Kultury Społecznej, a przy okazji dać ciepło około 200 tysiącom ludzi z okolic. Za czasów rządów PiS przyznano na ten cel 2,7 miliona zł, później, już za PO, dotacje odebrano. Względy ideologiczne okazały się ważniejsze od argumentów merytorycznych. Tak długo szukano „haków”, aż pretekst do zerwania umowy się znalazł. W odpowiedzi o. Rydzka pod Jasną Górą zaapelował o zbiórkę na Fundację Lux Veritas, która ma sfinansować odwierty.

Inicjatywa w Toruniu stała się od tego momentu przedsięwzięciem całkowicie prywatnym i nikogo nie powinna już obchodzić. Tak się jednak nie stało. Najpierw przyszły denuncjacje na temat nielegalności zbiórki, później konkurencyjne media starały się wykazać, że o. Rydzka robi „kolejny biznes”. Jednak co w tym złego?

Fundacja Lux Veritas jest zarejestrowana, a jeden z jej celów statutowych to prowadzenie badań naukowych, do których można zaliczyć odwierty geotermalne. Inicjatywa okazuje się też trudna do podważenia, bo spełnia wytyczne unijne i jest zgodna z modą na ekologię. Bruksela wymaga, by od 2010 roku 7,5%



Pozyskiwanie energii geotermalnej - odwiert w USA

energii uzyskiwanej w kraju pochodziło ze źródeł odnawialnych. Naszą szansą jest tu właśnie geotermia i biomasa. Można nie podzielać społecznych i politycznych poglądów o. Rydzka, ale nie ulega wątpliwości, że sensowność inicjatywy trudno kwestionować.





→→ Uważa też tak wydawany przez koncern Springera „Dziennik”, który jednak robi zarzut z tego, że na geotermii... można zarobić. Gazeta powołuje się tu na Krzysztofa Masiuka z rady nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, który mówi: „Jest to świetny biznes. Inwestycja się zwraca i zaczyna zarabiać, bo koszty pozyskania energii są bardzo niskie”. Ciekawe, że wcześniej stawiano zarzut nieopłacalności takiego pomysłu. Powstaje też pytanie, dlaczego w takim razie Fundusz Ochrony Środowiska dotacje odebrał? Co prawda, opłacany przez TVN ks. Kazimierz Sowa przyłącza się do chóru krytyków, mówiąc, że być może nie chodzi tu o geotermię, ale o finansowanie bieżącej działalności TV Trwam i Radia Maryja, jednak niczym takiej tezy nie uzasadnia. Można nawet podejrzewać, że chodzi tu o własne doświadczenia z finansowego rozłożenia na łopatki katolickiego Radia Plus. Tytuł donosu z „Dziennika”: „Urzędnicy od środowiska: Rydzyk dobrze myśli”. Skoro dobrze, to dlaczego mu się nie pomaga?

Prymat niechęci ideologicznej nad społecznymi korzyściami jest tu oczywisty. Swoją drogą ciekawe, jak dzisiaj wyglądałoby podejście mediów do dzieł takich kapłanów jak np. założyciel i patron Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych ks. Piotr Wawrzyniak, ks. Stanisław Adamski, działacz spółdzielczy, którego imię patronuje dziś jednemu ze SKOK-ów, ks. Walenty Śmięgiński, czy nawet twórca „imperium medialnego” Niepokalanowa o. Maksymilian Kolbe? O Rydzyka można nie lubić, ale można się też obawiać, że utrudnianie mu realizacji pomysłów to „walka z konkurencją”. W tym samym dniu gazety krajowe donoszą o „intrafirmowym kontrakcie dla znajomych Schetyny”, kontynuują relacje o Sopocie po korupcyjnej burzy, piszą o „nepotyzmie i niekompetencji” PSL, czy o „leśnych interesach PiS i Samoobrony”. Listę można zresztą wydłużyć. Czy klody rzucane inicjatywie pozyskania odnawialnej energii to walka polityków z niechcianą konkurencją?

Ciąg dalszy ze str. 3

## NARODOWE SYMBOLE

Zdają sobie z tego doskonale sprawę liderzy europejskiej wspólnoty. I prezydent Francji, i kanclerz Niemiec w swoich programach politycznych patriotyzm wypisali na pierwszym miejscu. Europa ojczyzna jest jedyną szansą dla przyszłości Europy unijnej. Są to oczywiście sprawy, nie wymagające szerokiego rozpisywania się, patrząc jednak na niektóre postawy rodaków, trudno przejść obok nich obojętnie.

**W** tym roku minie 90 lat od wykonania, jako hymnu narodowego, *Mazurek Dąbrowskiego* (aczkolwiek oficjalnie zatwierdzono go jako hymn dopiero po przewrocie majowym w 1926 roku). Jednocześnie za hymn narodowy uznawano pieśń *Boże, coś Polskę*. Natomiast 1 sierpnia 1919 roku flagę



Rzeczypospolitej wprowadzono jako *biało-czerwoną*. Precyzyjnie określony został odcień czerwieni (cyanober) oraz rozmiary flagi (stosunek długości do szerokości: 8:5).

Podczas tegorocznych mistrzostw Europy w piłce nożnej na biało-czerwono pomalowa

ła się prawie cała Polska. Gdy nasi piłkarze grali w piłkę na poziomie gry w klipę (jest to, obecnie już mało znana, dość prymitywna gra, stąd o kiepskich sportowcach mówi się *kłipiarczy*), nad naszymi głowami wszędzie powiewały flagi. Ulice polskich miast i miasteczek udekorowane zostały na biało-czerwono. Powiewały na domach i urzędach. Na samochodach, tramwajach i traktorach. Dziewczęta paradowały w białych bluzkach i czerwonych spódnicach. Oflagowali się spontanicznie i oto okazaliśmy się jednym z najbardziej patriotycznie uduchowionych narodów. Tyle, że to była lipa, to był fałsz, to było udawanie Polaka, który ponoć tak bardzo kocha Polskę.

Nad krajem rozlegał się wrzask gardeł, dla których biało-czerwona była zabawką, szmatką-ozdóbką. Nie pisałbym tych słów, gdyby nie widok tzw. kiboli, którzy po przegranym meczu ze złości deptali biało-czerwoną, chyba nawet nie zdając sobie sprawy z tego, co beczeszczą. Wiedza na temat narodowych symboli i szacunek dla tych *świętości* jest w Polsce na poziomie zerowym.

Od kilku lat, egzaminując kandydatów na studia dziennikarskie, spotykam się z podobnym stanem wiedzy, czy raczej nie-wiedzy, na temat tzw. narodowych świętości. Bo do tych świętości należy nie tylko hymn, godło i flaga. Należą rocznice wydarzeń, które wyznaczają naszą tożsamość narodową. Kandydat na dziennikarza myli Powstanie Warszawskie z Powstaniem Styczniowym, Listopadowe z Sierpniem 80', do najwybitniejszych Polaków w dziejach zalicza kierowcę Formuły 1 Roberta Kubicę (któremu

osobiście żywo kibicuję, ale chyba nawet on sam nie w historycznym panteonie widzi się na pierwszym miejscu). Jeden z kandydatów na studenta warszawskiego uniwersytetu stan wojenny umiejscowił w początkach XV wieku, jako bitwę pod Grunwaldem. Przykładów na niewiedzę jest wiele, setki. Przyszły dziennikarz, przyszły politolog, czy w ogóle przyszły „inteligent” kalkuluje prosto: po co mi ta wiedza, skoro „karierę” zrobić nie na żadnych narodowych świętościach, to nie jest „towar”, z którego można będzie wyżyć.

**B**ardzo wielu Polaków nie do końca nawet wie, kiedy przypadają państwowe, narodowe święta. Wiedzą o tyle, że planują wtedy urlopy. Starsi tak przywykli do 1 maja, że myli się im z 3 Maja. 15 sierpnia - jakie to niezwykle podniosłe święto wojska, z okazji odparcia bolszewików, obchodzone również jako święto Matki Boskiej Zwycięskiej - przypada w środku lata, więc



ludziom w głowie co innego, słońce, urlopy itp., zaś w Narodowe Święto Niepodległości 11 Listopada, za oknami jest najczęściej szaro i buro, więc jeśli ktokolwiek je czci, to przed telewizorem.

Polacy w statystykach uchodzą za jeden z najbrudniejszych narodów. Plasujemy się na szarym końcu unijnej listy, obok krajów bałkańskich. Ta niechęć do czystości ma szerszy kontekst. W święta narodowe obowiązuje wywieszanie biało-czerwonej. Podczas mistrzostw w piłce nożnej na sprzedaży flagi biało-czerwonej firmy zrobiły niezły interes. Kupić można było flagę w dowolnych rozmiarach, o różnych odcieniach czerwieni. Wszystkie miały jedną zaletę - jako nowe były czyste. Te wywieszane w Polsce w święta narodowe mają również wspólny mianownik: są stare, wypłowiałe, poszarpane i brudne.

Są takie jak nasza wiedza o przeszłości narodowej, tej odległej i tej niedawnej. Naród bez własnych korzeni wypłowieje jak ta szmatka, która imituje flagę. Zamiast przypominać naszą wielkość, zdaje się z niej naigrywać. Integracja unijna nie ma nic wspólnego z lekceważącym stosunkiem do *narodowych świętości*. Zaś patriotyzm, mierzony siłą decybeli wrzaskliwych kiboli, nic ma najmniejszej wartości.

*Jerzy Klechta*



LA PAGE DES FRANCOPHONES  
de Richard Zienkiewicz (rzienk@laposte.net)

## LES VISAGES DE MARIE

**D**ans la représentation que l'on se fait de la Vierge Marie, ce n'est pas la conformité des traits que l'on recherche mais une façon de magnifier l'amour de la Mère de Dieu et sa pureté.

Rien dans les Évangiles ne permet de nous faire une idée du visage et de la silhouette de Marie qui devait être le reflet de son humilité et de sa pureté, de sa confiance totale en Dieu concrétisée par son Fiat, « qu'il soit fait selon ta parole ». Ainsi, comme l'écrit saint Louis-Marie Grignion de Montfort, Dieu a fait en Marie un « assemblage de toutes ses grâces », et c'est cette plénitude qui lui donne toute sa beauté que tous les artistes, dans tous les pays du monde et à toutes les époques, ont voulu représenter. Si l'on en croit la légende, les premières représentations de la Vierge remontent à son vivant et seraient dues à l'Évangéliste saint Luc. Ce dernier aurait peint – écrit – les premières icônes dont celle de la Vierge Noire de Częstochowa



serait une des copies. La légende dit encore qu'il serait l'auteur d'une dizaine de portraits de Marie et que celle-ci les aurait tous bénis. Depuis, l'art de l'icône s'est répandu dans tout l'Orient et s'est imposé comme le mode de représentation le plus important. C'est une sorte de marque de fabrique du monde byzantin qui a pu, à certaines époques, influencer l'art religieux du monde occidental. Ainsi, la Pologne en est un exemple avec toutes les icônes représentant la Vierge Marie, dont l'icône de Notre-Dame de Jasna Góra est une des plus célèbres dans le monde, à côté de celle de Notre-Dame de Kazan, détenue au Vatican et que le pape Jean-Paul II a restitué aux Russes le 28 août



2004, en la fête orthodoxe de la Dormition de la Vierge. Comme icônes célèbres, on peut encore citer la Vierge de Vladimir, les icônes du mont Athos ou celles du mont Sinaï. À chaque époque et à chaque région ses canons de la beauté et ses préférences en matière de représentation mariale. En Occident, par rapport à l'Orient, on trouve plus de diversité avec les fresques peintes notamment dans les catacombes, les bas-reliefs, les sculptures, les statues, les vitraux ou les peintures. À chaque époque son style et son type d'expression. Particulièrement expressives sont les statues des Vierges à l'Enfant de l'époque gothique. Selon l'orientation de la lumière et le regard que l'on porte sur la statue et sur ce qu'elle représente, l'observateur aura l'impression que la Vierge et son Fils lui sourient. Les apparitions de Marie sont une source importante pour les représentations de la Vierge. Que l'on en juge avec ces quelques exemples pris au hasard parmi les apparitions les plus connues : Notre-Dame de Guadalupe, Notre-Dame de Lourdes, Notre-Dame de la Médaille miraculeuse, Notre-Dame de Fatima, Notre-Dame d'Akita au Japon, Notre-Dame de La Salette, Notre-Dame de Kibeho au Rwanda, Notre-Dame de Grâce dans le Var ou Notre-Dame du Laus récemment reconnue. Que de visages différents pour Marie. Pourtant, le message est toujours le même. La Sainte Vierge n'annonce rien de nouveau car toute la parole de Dieu a déjà été révélée et est contenue dans les Saintes Écritures. À la demande de son Fils, la Vierge vient seulement faire des rappels sur la nécessité

de se convertir et de prier. En Pologne, une seule apparition a été reconnue officiellement par l'Église en 1977, cent ans après son déroulement. En 1877, dix-neuf ans après Lourdes, la Vierge Marie est apparue du 27 juin au 16 septembre à Justyna Szafryńska et Barbara Samulowska, deux adolescentes vivant dans des familles



pauvres de Gietrzwałd en Varmie alors annexée par la Prusse. Marie s'est adressée aux jeunes filles en polonais. À leur question « Qui es-tu ? », la Vierge leur répondit « Je suis la Très Sainte Vierge Marie, Conçue Immaculée » et elle leur demanda de prier le rosaire tous les jours en particulier pour la liberté de l'Église catholique en Pologne. Les réponses données par la Vierge redonnèrent de l'espoir aux Polonais qui subissaient les partages. Rapidement, Gietrzwałd devint un lieu de pèlerinage et fut à l'origine d'un renouveau dans la foi et l'espérance, et d'un regain de vigueur dans le sentiment national. Gietrzwałd était déjà connu pour une icône du XVI<sup>e</sup> siècle représentant la Vierge Marie. En 1967, à l'occasion du quatre-vingt-dixième anniversaire des apparitions, le cardinal Stefan Wyszyński procéda à son couronnement. Notre-Dame de Gietrzwałd, tout comme Notre-Dame de Częstochowa, est une Vierge de type Hodigitria, c'est-à-dire une Vierge qui montre le chemin. Elle est représentée de face et tient l'Enfant Jésus sur son bras gauche. L'Enfant a le bras droit levé en signe de bénédiction et tient dans sa main gauche un livre, les Écritures contenant la parole de Dieu. De sa main droite posée sur son cœur, Marie montre son Fils divin. Nous comprenons sans ambiguïté qu'elle Le désigne comme le chemin à suivre, ainsi qu'elle a déjà eu l'occasion de le faire aux noces de Cana en disant aux serviteurs « Faites tout ce qu'il vous dira » (Jn 2, 1-11). Mais maintenant, c'est à chacun d'entre-nous qu'elle s'adresse.

Ciąg dalszy ze str. 3

## Pierwsza pielgrzymka Papieża do Lourdes

Ostatecznie, wbrew wszelkim szatańskim przeszkodom, Jan Paweł II, jako pierwszy papież, odbył pielgrzymkę do Lourdes i to dwukrotnie.

### XXV lecie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Lourdes

**1**4 sierpnia 1983 o godz. 15 papeski samolot ląduje na lotnisku w Lourdes. Pierwsze swe kroki Jan Paweł II skierował do Groty, gdzie wykonał te same gesty, co Bernadetta: ukląkł, ucałował ziemię, zapalił świecę, napił się wody ze źródła, dotknął skały massabielskiej i w całkowitej ciszy bardzo długo się modlił.

### Zbawienne i nieustannie aktualne orędzie

W czasie swego pierwszego przemówienia w Grocie, Ojciec św. przypominał sens orędzia z Lourdes w kontekście Odkupienia.

„Dziewica bez grzechu przyszła z pomocą grzesznikom. Maryja ukazała nową i nieustanną aktualność pierwszych słów Jezusa w Ewangelii: „Nawróćcie się i wiercie w Ewangelie” (Mk 1, 15). Matka Boża, w czasie objawień w Grocie Massabielskiej, wezwała świat do nawrócenia i nieustannie od 150 już lat przypomina wszystkim tę prośbę.”

Podobnie Jan Paweł II, który kochał Francję, nie zawahał się po raz drugi (po Paryżu w 1980 roku i przed Remis w 1996) postawić bolesnego pytania:

„Francjo, najstarsza Córo Kościoła, czy jesteś wierna swoim obietnicom Chrztu świętego?”

### Modlitwa i konfesjonał w życiu kapłana

**U**roczystość Wniebowzięcia Papież rozpoczął wezwanie rano, odmawiając brewiarz z kapłanami zgromadzonymi w bazylice Różańcowej, a po nim wypowiedział specjalną modlitwę za spowiedników:

„O Maryjo, udziel wszystkim kapłanom Jezusa Chrystusa łaski zrozumienia największej i niezastąpionej ważności spowiedzi, wspaniałomyślności poświęcenia czasu, kompetencji teologicznej i duchowej oraz codziennej wierności Duchowi Świętemu w sprawowaniu Sakramentu Pojednania, którego chrześcijanie tak bardzo potrzebują; bo to jest sakrament, w którym bracia zostają pojednani przez Boga i który przygotowuje do sprawowania Eucharystii.”

Po tej modlitwie Ojciec św. odesłał wszystkich kapłanów do słuchania spowiedzi wiernych w kaplicy pojednania i na błoniach za Gawą, gdzie tysiące ludzi czekało już na Mszę świętą, a sam zasiadł do konfesjonału w zakrystii Bazyliki Różańcowej.

### Jubileuszowy cel pierwszej pielgrzymki

**O**jciec święty pragnął przede wszystkim powierzyć Maryi cały Kościół zdążający już do Jubileuszu 2000 lat Odkupienia. Dlatego w Jubileuszowym Roku Odkupienia Jan Paweł II zdecydował udać się do Lourdes, bo pragnął prosić Maryję, która była w sposób szczególny złączona z Chrystusem w tajemnicy Odkupienia świata, aby była dla każdego człowieka drogą wiodącą do Jej Boskiego Syna”. Najwyraźniej ten Jubileuszowy cel swego pielgrzymowania wyraził w homilii wygłoszonej podczas Mszy św. w Uroczystość Wniebowzięcia Maryi Panny.

„Przybywamy w pielgrzymce do Lourdes, aby być przy Maryi. Przyjście Maryi na świat jest początkiem zbawczego Adwentu. Dlatego Przybywamy w pielgrzymce do Lourdes nie tylko, aby przez uroczyste świętowanie Wniebowzięcia uczcić narodzenie Maryi dla nieba, ale także, aby uczcić błogosławiony moment Jej narodzin na ziemi. Przybywamy w pielgrzymce do Lourdes, gdzie Maryja powiedziała do Bernadetty: „Ja jestem Niepokalane Poczęcie”. Przez te słowa wyraziła Ona tajemnicę swoich narodzin na ziemi, jako zbawcze wydarzenie bardzo mocno związane z Odkupieniem”.

### Spotkanie z młodzieżą

**W** godzinach popołudniowych w ogromnej bazylice Piusa X ponad 25 tysięcy młodych ludzi w modlitwie i pieśni oczekiwało na Papieża. Ojciec św. pragnął zawsze dobra młodych, dlatego mówił do nich otwarcie:

„Droga miłości według Chrystusa jest drogą trudną i wymagającą. Musimy być realistami. Ci, którzy wam mówią o łatwości, wprowadzają was w błąd. Stopniowe opóźnianie życia, uczenie się być tym, kim Bóg chce, wymaga wysiłku, walki ze sobą. Nie zagłuszajcie

i nie deformujcie waszego sumienia. Nazywajcie dobro i zło po imieniu.”

### Nauka i błogosławieństwo chorych

**P**o spotkaniu z młodzieżą Papież przemówił do chorych: „Cierpienie ma tysiące twarzy i przed nim zdrowi wezwani są do szacunku. Tylko w Chrystusie i przez Chrystusa można zrozumieć cierpienie”.

Papież wezwał chorych, aby ofiarowali swe cierpienia za Kościół:

„Drodzy chorzy, powróćcie umocnieni i wysłani na waszą misję specjalną. Wy jesteście drogocennymi współpracownikami Chrystusa w aplikacji, w czasie i przestrzeni, Jego Odkupienia, którego dokonał za wszystkich przez tajemnicę Swego Wcielenia, Męki i Zmartwychwstania”.

Przed opuszczeniem Sanktuarium Papież skierował swoją modlitwę do Niepokalanej Dziewicy:

„Przed Tobą, o Matko Chrystusa, przed Twoim Niepokalnym Sercem, pragnę jeszcze raz zjednoczyć się z naszym Odkupicielem. Ty jesteś złączona bardziej niż ktokolwiek z Jego ofiarą za zbawienie świata. Ty nas prosisz, abyśmy przyjęli wezwanie do pokuty, do nawrócenia i modlitwy. Nie pozwól, abyśmy poszli swoją drogą, zapominając o Twoim apelu”.

**Ks. Jan Robakowski**

W każdą rocznicę pielgrzymki w miejscu modlitwy Jana Pawła II w Grocie pojawiają się kwiaty i płonie świeca.





Anna Rzczycka

**N**ikt i nic nie był w stanie temu zapobiec, ani tego zmienić: 8 sierpnia w Pekinie nastąpiła uroczysta inauguracja 29. Olimpiady czasów nowożytnych. Cały świat zaproszony został do Chin i przez 16 dni będzie się uważnie przyglądał temu, co dzieje się w państwie środka.

Kraj, który ma rozmiary kontynentu i w którym żyje co szósty mieszkaniec Ziemi, do tego wydarzenia przygotowuje się już od lat. Kiedy mówię o Chinach, myślę o władzach tego państwa i o części ludności, bo przeważającej liczbie Chińczyków Igrzyska są całkowicie obojętne. Dysydenci i obrońcy praw człowieka mają ciągle nadzieję, że, przy okazji tej największej sportowej imprezy świata, pętla zaciskana przez komunistyczny reżim na szyi narodu chińskiego choć trochę się rozluźni. Realności w to nie wierzą, a spory procent Chińczyków żyjących z dala od stolicy w ogóle nie wie, co będzie się działo w ich kraju między 8 a 24 sierpnia. Najlepiej poinformowani są Pekinioty: ich miasto, przygotowując Olimpiadę, uległo przerażającej często transformacji. Zniknęły całe dzielnice, a w ich miejsce wyrosły okazałe, ale nie do końca dobrze pomyslane, budynki. Setki osób musiały opuścić swe domy i znalazły się bez dachu nad głową. Była adwokatka i działaczka praw człowieka Ni Yulan, która podjęła się obrony wysiedlanych, została aresztowana i na kilka dni przed Olimpiadą ma być sądzona za, jak to ujęto w akcie oskarżenia, „przeszkadzanie w realizacji oficjalnych projektów”.

Igrzyska Olimpijskie mają wpływ nie tylko na urbanistykę Chin. W czasie niedawnego trzęsienia ziemi w Siczuanie władze udowodniły, że posiadły nowoczesną sztukę komunikacji społecznej. W innych okolicznościach prasie zakazano by dostępu do miejscowości dotkniętych kataklizmem. Tym razem jednak, w związku z nadchodzącą Olimpiadą, premier Chin Wen Dzinbo udał się osobiście do Siczuanu, by przed kamerami telewi-

zynymi zmanifestować solidarność z rodzinami 70 tys. ofiar, z których wielką część stanowiły dzieci. Było to wydarzenie bez precedensu od 1947 r. Komuniści rządzący w Chinach, w konfrontacji z rozwojem Internetu i prasą, której ton staje się mimo wszystkich represji trochę swobodniejszy, uczą się posługiwania i manipulowania mediami. Ich akcja przynosi rezultaty - obrazom kataklizmu w Siczuanie udało się w końcu przesłonić krwawą represję w Tybecie, która miała miejsce dwa miesiące wcześniej. W każdym momencie zresztą wszystko można odwrócić i przywrócić stary porządek oraz ścisłą cenzurę. Dziennikarze przybyli do Pekinu stwierdzili na przykład, że w zarezerwowanym dla nich centrum prasowym dostęp do wielu portali internetowych został odcięty. Wskutek protestów niektóre z nich są ponownie dostępne, ale nikt nie jest w stanie stwierdzić, na jak długo. Wiadomo, że wszystko znajduje się pod bardzo ścisłą kontrolą. Amerykański senator ze stanu Kansas, Sam Brownback, opublikował dokumenty dowodzące, że wielkie hotele w Pekinie otrzymały rozkaz zainstalowania szpiegowskich programów, pozwalających na śledzenie internetowych posunięć klientów. Jak informuje organizacja obrony praw człowieka Amnesty International, w ostatnich miesiącach policja chińska prewencyjnie aresztowała setki osób, podejrzewanych o zamiar „zepsucia” wielkiego święta sportu. W więzieniu znalazł się Huang Qi, działacz praw człowieka, wypowiadający się w imieniu rodzin ofiar trzęsienia ziemi w Siczuanie. 10 czerwca policja zabrała go po zarzucie „nielegalnego posiadania tajemnic państwowych”. Jego na-



zwisko znajduje się na liście 7 więźniów politycznych, którą przewodniczący ugrupowania Zielonych w Parlamencie Europejskim Daniel Cohn-Bendit wręczył prezydentowi Francji Nicolasowi Sarkozy'emu z prośbą o przekazanie jej, wraz z żądaniem uwolnienia całej siódemki, prezydentowi Chin Hu Džintao. 22 Lipca w prowincji Hubei policja zatrzymała po raz kolejny cyber-dysydenta Du Daobina, oskarżając go o „opublikowanie za granicą setek artykułów, podróżowanie po terytorium Chin i przyjmowanie bez pozwolenia przyjaciół”. W maju na 4 lata więzienia skazano innego odważnego człowieka - dziennikarza Qi Szonguai, który niejednokrotnie publicznie piętnował korupcję polityków i biznesmenów. Najsłynniejszy chiński opozycjonista Hu Džia spędził w więzieniu 35. rocznicę urodzin. Nikt z rodziny nie otrzymał pozwolenia na złożenie mu wizyty. Hu Džia skazany został na 3 i pół roku więzienia za opublikowanie na zagranicznych stronach internetowych „tajemnic państwowych”. To tylko niektóre przykłady tego, co dzieje się w kraju tegorocznej Olimpiady.



Głos wokół sportu

Bogdan Usowicz

⊕ **Ekstraklasa piłkarska nadal nie rozpoczęła rozgrywek.** Kluby grają sobie towarzysko. Nadal nie było wiadomo, czy liga będzie liczyła 16 czy 18 zespołów. PZPN zajmowała się odwołaniami klubów.

⊕ **Wisła Kraków w Lidze Mistrzów przegrała na wyjeździe z Beitar'em Jerozolima 1:2.** Do przerwy krakowianie prowadzili 1:0. Szansa na wygranie dwumeczu była spora. Później byłoby jednak gorzej, bo zwycięzca tej rywalizacji wpada w następnym meczu na... FC Barcelona.

⊕ **W Pucharze UEFA polskie zespoły przebrnęły przez rundę wstępną.** Lech najpierw wygrał na wyjeździe z azerskim zespołem Cha-

zar Lenkoran 1:0, a w rewanżu u siebie wygrał aż 4:1. Legia spisała się u siebie gorzej, remisując z FC Homlem z Białorusi 0:0. W rewanżu jednak Legionieści pokazali swoją wyższość, wygrywając także 4:1. W kolejnej fazie Legia spotyka się z FK Moskwa, a Lech z Grasshopper Zurych.

⊕ **BMW wyraźnie spuściło z tonu.** Bolidy tego teamu w F1 wypadają coraz słabiej. Robert Kubica tylko dzięki szczęściu zdobył 1 punkt na GP Węgier, zajmując 8 miejsce. O pechu może mówić Hamilton, który przebił oponę i Massa, któremu tuż przed metą popsuł się samochód. Wygrał Kovalainen (Mc-Laren) przed rewelacyjnym Timo Glockiem (Toyota) i Raikkonenem (Ferrari). Kubica w klasyfikacji generalnej nadal 4. BMW spadło na trzecią pozycję. Na Hungaroringu kibice z Polski stanowią blisko jedną czwartą wszystkich widzów.

⊕ **Real Santander proponuje sprzedaż Ebi Smolarka do ligi rosyjskiej lub angielskiej.**

Piłkarz raczej nie chce. Podobno wypożyczeniem Smolarka zainteresowana jest Wisła Kraków. Wykupem z Anglii Saganowskiego jest zainteresowany norweski klub Brann Bergen.

⊕ **Nasi za granicą.** Frankowski strzelił bramkę dla Chicago Fire w wygranym 2:0 meczu towarzyskim z Evertonem. W Auxerre grali Dudka i Jeleń, ale ich zespół przegrał z beniaminkiem francuskiej ekstraklasy Grenoble 0:2.

⊕ **Polska ekstraklasa pauzuje, ale gra dawna II liga, przemianowana obecnie na Ligę 1.** Wyniki 2 kolejki: Tur - Znicz 0:2, Flota Świnoujskie - Dolcan Ząbki 1:0, Warta - Stal 2:1, Motor - Widzew 0:1, Kmita - GKS 1:1, Wisła Płock - GKS Jastrzębie 2:2. W tabeli prowadzą Podbeskidzie i Znicz (po 6 punktów) przed Kmitą Zabierzów (4 punkty).

⊕ **A poza wszystkim zaczyna się Olimpiada w Pekinie,** na której wypada życzyć naszej ekipie gradu medali.



## \* Kronika polonijna \*

od 1992 roku redaguje Zbigniew A. Judycki

### BELGIA

□ 19 lipca 2008 r. zmarł w Brukseli prof. Wojciech Jan Skalmowski, wybitny polski naukowiec, iranista, lingwista i historyk literatury.

W. J. Skalmowski urodził się w 1933 r. w Poznaniu jako syn Tadeusza i Heleny z domu Bieszk. Studia w zakresie filologii orientalnej ukończył w 1956 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, a następnie studia iranistyczne 1956-58 i doktoranckie 1959-60 na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie. Pracę naukowo-badawczą rozpoczął jako asystent, a następnie adiunkt, Katedry Językoznawstwa Ogólnego UJ w Krakowie. Od 1968 roku mieszkał w Belgii, pracując początkowo jako docent, a następnie jako profesor Katolickiego Uniwersytetu w Leuven. W latach 1969-70 wykładał na Uniwersytecie Harvarda w Cambridge (USA). Autor ok. 150 artykułów naukowych w czasopiśmie specjalistycznych, ok. 200 recenzji i esejów literackich, m.in. w „Kulturze” (Paryż), „Standaard der Letteren” (Bruksela), „Tygodniku Powszechnym” (Kraków) oraz publikacji książkowej (pod pseudonimem Maciej Broński) *Teksty i preteksty* (Paryż 1981). Współautor pracy zbiorowej *Języki indoeuropejskie* (Warszawa 1986); współautor *Middle Iranian Studies* (Leuven 1984). Był jednym z najbliższych i najbardziej zaufanych współpracowników red. Jerzego Giedroycia i paryskiego Instytutu Literackiego. Przez ponad 40 lat zamieszczał w paryskiej „Kulturze” artykuły literackie, historyczne i prognozy polityczne podpisywane Maciejem Brońskim, które były jednym z ważniejszych czynników kształtujących profil polityczno-ideowy czasopisma. Jego teksty drukowano w całej Europie. Propagator studiów nad literaturą polską w Belgii. Należał między innymi do Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, Société Belge d'Etudes Orientales, Centre Belge d'Etudes Slaves, Societas Iranologica Europea i Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Laureat nagród: Fundacji im. Kościelskich w Genewie 1977, zespołowej II stopnia ministra nauki i szkolnictwa wyższego 1987, im. Zygmunta Hertz (paryska „Kultura”) 1990, Fundacji Alfreda Jurzykowskiego w Nowym Jorku. Uhonorowany Krzyżem Oficerskim Orderu Leopolda II i Krzyżem Komandorskim Orderu Korony

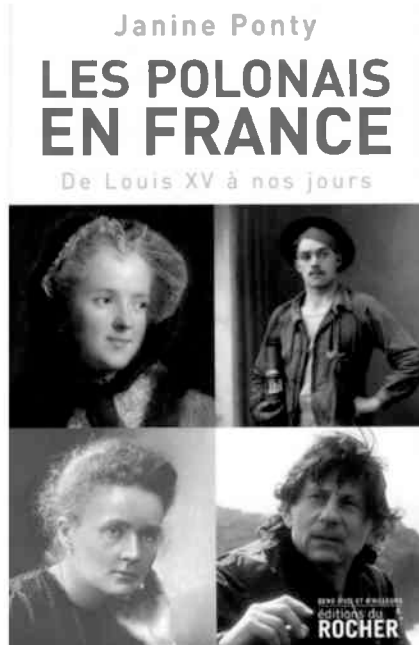


### WIELKA BRYTANIA

□ Od 50 lat wydawany jest nieprzerwalnie periodyk „Technika i Nauka” (T&N) przez Stowarzyszenie Techników Polskich w Wielkiej Brytanii, a od 2004 r. stanowi wspólne wydawnictwo Europejskiej Federacji Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych. W dn. 22-26 września w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym w Londynie obchodzony będzie „Tydzień techniki i nauki polonijnej” połączony z jubileuszem 50-lecia „Techniki i Nauki”. Podczas obchodów na kilku zaplanowanych sesjach zostanie wygłoszonych wiele referatów przez naukowców krajowych i zagranicznych. Patronat honorowy objęli: Ryszard Kaczorowski, b. Prezydent RP oraz Barbara Kudrycka, minister szkolnictwa wyższego i nauki. Gośćmi honorowymi będą: ks. bp Zygmunt Zimowski, delegat Episkopatu Polski ds. Emigracji i Janusz Krupski, kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Inicjatorem obchodów „Tygodnia techniki i nauki polonijnej” i przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest prof. dr inż. Ryszard Chmielowiec, redaktor naczelny „Techniki i Nauki”.

### FRANCJA

□ W maju br. nakładem francuskiego wydawnictwa Éditions du Rocher ukazała się interesująca publikacja książkowa autorstwa prof. Janine Ponty pt. „Les Polonais en France. De Louis XV à nos jours”.



Książka jest wynikiem wieloletnich badań środowisk polonijnych we Francji, a cel publikacji to ukazanie wkładu Polaków i osób polskiego pochodzenia w cywilizację francuską, który, zdaniem autorki,

wśród społeczności francuskiej jest zupełnie nieznaną. Emerytowany profesor uniwersytecki Janine Ponty od wielu lat zajmuje się historią imigracji. Jest członkiem Rady Naukowej Muzeum Imigracji w Paryżu oraz Centrum Historycznego Górnictwa w Lewarde, a także Francuskiego Stowarzyszenia Studiów nad Polonią.

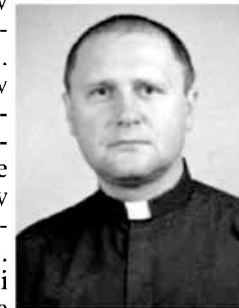
### BRAZYLIA

□ W Sao Bento do Sul (Santa Catarina) odbyło się seminarium o kulturze polskiej, zorganizowane przez wydział oświaty prefektury, gazetę „Polska w Brazylii” oraz filię Uniwersytetu w Joinville, a finansowane przez prefekturę, skierowane głównie do nauczycieli. Obecny był też prefekt - Fernando Mallon, kierownik wydziału oświaty - Adrianne Ruzanowsky i dyrektorka centrum uniwersyteckiego. Konsul generalny wygłosił wykład na temat kultury polskiej, a prezes Braspolu, Rizio Wachowicz - na temat emigracji polskiej do Brazylii. Głos zabrali również Luciano Weber, redaktor gazety „Polska w Brazylii”, Jose Cieslinski, prezes stowarzyszenia polonijnego „Varsovia” oraz dyrektor Izby Gospodarczej Polska-Brazylia, Marco Wilczynski.

### ROSJA

□ Jubileusz 20-lecia święceń kapłańskich obchodził w br. ks. Antoni Badura, kapłan Zgromadzenia Misjonarzy Synów Niepokalanego Serca Błogosławionej Maryi Dziewicy.

Jubilat urodził się w 1962 r. w Radzionkowie na Śląsku. Studia ukończył w Papieskim Wydziale Filozoficzno-Teologicznym we Wrocławiu, gdzie w 1988 przyjął święcenia kapłańskie. Ojciec duchowny i pomocnik mistrza nowicjatu w Domu Formacyjnym Polskiej Prowincji Misjonarzy Klaretynów w Krzydlinie Małej 1988-92; proboszcz parafii Przemienienia Pańskiego w Krasnojarsku i misjonarz wspólnot katolickich Krasnojarskiego Kraju, Republiki Chakasja i Republiki Tuwa (Rosja, Syberia) 1992-97; delegat generała dla wspólnot generalnych klaretynów na Syberii 1992-; dziekan krasnojarskiego dziekanatu 1994-; generalny wikariusz Apostolskiej Administratury dla Katolików Łacińskiego Obrządku we Wschodniej Syberii 1999-; radca Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich i Żeńskich w Rosyjskiej Federacji 1999-. Członek Liturgicznej Komisji przy Episkopacie Rosyjskiej Federacji 1999-. Dyrektor katolickiego wydawnictwa „Claretianum” w Krasnojarsku 1992-; redaktor ksiąg liturgicznych 1992-; asystent kościelny gazety „Katolicki Posłaniec” (Krasnojarsk) 1992-. Inicjator spotkań ekumenicznych w środowisku krasnojarskim na wschodzie.



# O Papieżu-Polaku, Prymasie Tysiąclecia i Solidarności

Wojciech Turek

fragment rozdziału *Papież i „Solidarność”*: katolicyzm i ruch narodowy, z książki *Arka Przymierza: biografia polityczna Wojciecha Wasiutyńskiego (1910-1994)*, która ukaze się jesienią br. nakładem wydawnictwa „Arcana” (cz. 2)

Nie znaczy to, by Wasiutyński idealizował społeczeństwo polskie czy też samą elitę przywódczą ruchu. Przy okazji wizyty Jana Pawła II w Nowym Jorku na początku 1980 roku, zaobserwował, że katolicyzm wielu przybyszów z Polski nie jest zbyt głęboko przeżywany, a znajomość podstawowych prawd wiary bardzo powierzchowna.<sup>6</sup> Powszechność i spontaniczność ruchu „Solidarności” była z jednej strony wielką szansą dla zwolenników przemian, ale z drugiej strony rodziła niebezpieczeństwo utraty kontroli nad rozwojem sytuacji. „Solidarność” powinna - w świetle racjonalnej „szkoły myślenia o Polsce - uwzględnić ograniczenia geopolityczne i nie podejmować prób stworzenia konkurencyjnej dla rządzącej PZPR partii politycznej. Politolog Smolik trafnie scharakteryzował tok rozumowania przedstawiany przez Wasiutyńskiego: „W ówczesnej rzeczywistości rodziła się potrzeba kompromisu pomiędzy zorganizowanym w Solidarność społeczeństwem a partią komunistyczną, w którym to jedna strona dobrowolnie ograniczałaby skutki swojego zwycięstwa, a druga kanalizowała następstwa własnej klęski”.<sup>7</sup> Wasiutyński był zwolennikiem rozważnej i racjonalnej polityki uprawianej przez prymasa Wyszyńskiego.<sup>8</sup> W jednym z felietonów

Wojciech Wasiutyński (1910-1994), prawnik, publicysta katolicko-narodowy. Związany ze środowiskiem Narodowej Demokracji. Uczestniczył w pracach Komitetu Pracy Młodych, którego zadaniem była walka z komunizmem. Należał do Obozu Narodowo-Radykalnego. W 1936 r. uzyskał doktorat na UW. W 1939 r., na emigracji, wstąpił do Stronnictwa Narodowego. W Anglii w 1940 założył pismo „Myśl Polska”. Z I Dywizją Pancerną przemierzył jej szlak bojowy jako oficer i kierownik sekcji prasowej. Od 1947 r. w Anglii redagował „Myśl Polską”. Współpracował z Radiem „Wolna Europa”, „Głos Ameryki” i BBC. W 1958 r. stanął na czele Instytutu Romana Dmowskiego w Nowym Jorku.

Imre Nagy, wyjścia z ‘obozu socjalistycznego’ i neutralności” czy też wprowadzaniem „jak Dubczek i Czesi, ustroju demokratycznego”. Uważał, że warunkiem zawarcia trwałego albo przynajmniej stabilnego kompromisu miało być nie tylko powstrzymanie się „Solidarności” przed wykonaniem kolejnego kroku na drodze prowadzącej Polskę ku pełnej Niepodległości, ale również usunięcie przez partię komunistyczną „planów laicyzacji i kolektywizacji”, będących - zdaniem Wasiutyńskiego - źródłem największych sprzeczności między władzą a społeczeństwem.<sup>13</sup> Niestety, pomimo że Wasiutyński, utożsamiający się z „drugim pokoleniem” narodowców, pokładał ogromne nadzieje w pokoleniu, które kierowało ruchem „Solidarności” i określał je mianem „czwartego pokolenia nacjonalistów polskich”, to jednak w drugiej połowie 1981 roku miał już pełną świadomość słabości prezentowanej przez nie myśli politycznej.<sup>14</sup> Największą słabością antykomunistycznego ruchu w Polsce był w jego przekonaniu: „brak szkoły politycznego myślenia. Zrozumiały po trzydziestu latach bez życia politycznego, przy młodości masy uczestników ruchu, do których tradycja narodowa dochodziła przez szkolną literaturę romantyczną i opowiadania o Polsce Walczącej.”<sup>15</sup> W kwietniu 1981 roku, po ostrym kryzysie między „Solidarnością” a władzą, wywołanym słynną „provokacją bydgoską”, Wasiutyński sygnalizował potrzebę samoograniczenia przez „Solidarność” własnego zwycięstwa, uznania przezeń nieuchronności zależności Polski od Sowietów, w ramach obowiązującego systemu jałtańskiego. „W marcu - podsumowywał przebieg wydarzeń - nastąpiła provokacja w Bydgoszczy, zmaszkrowanie działaczy ‘Solidarności’ przez milicję, mającą na celu sprowokowanie związku do konfrontacji. Provokacja się nie udała, głównie dzięki rozumowi i autorytetowi Lecha Wałęsy, który powstrzymał gorętsze elementy od strajku generalnego”.<sup>16</sup> Chwilowo udało się zażegnać ostry kryzys, ale sytuacja w Polsce przypominała swoistą „kwadraturę koła”. Wasiutyński zdawał sobie sprawę, że niezmiernie trudno jest kierować „ruchem masowym o wysokim napięciu uczuciowym”. Przyjmował ze zrozumieniem, że - po śmierci Wyszyńskiego 28 maja - nie znalazł się żaden autorytet, który poskromiłby radykalizację „Solidarności”. Nikt nie powiedział: „Tyle się osiągnęło, więcej w ramach obecnego układu światowego się nie osiągnie. Trzeba się okopać na zdobytych pozycjach i opóźnić nieunikniony kontratak komunistyczny. Trzeba przyjąć rolę podrzędną, w postaci udziału w decyzji przez Front Jedności Narodowej i walczyć o rozsądny program gospodarczy, o swobodę gospodarczą.”<sup>17</sup> Po kilku latach, spoglądając wstecz na wydarzenia 1981 roku, Wasiutyński zada pytanie, czy jednak nie byłoby lepszym rozwiązaniem, gdyby ówczesna „Solidarność” podzieliła się na skrzydło radykalne i umiarkowane: „i gdyby jedno z nich uratowało istnienie niezależnych związków zawodowych?” Jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie nie było, chociaż, spoglądając z perspektywy wydarzeń „okrągłego stołu” w 1989 roku, wieńczony sukcesem kompromis między władzą komunistyczną a częścią opozycji kierowaną przez Wałęsę, nastąpił w warunkach faktycznego podziału antykomunistów na skrzydło umiarkowane i radykalne, które sprzeciwiło się „pertraktacjom z komunistami”. Wasiutyński nie bez racji powoływał się na wydarzenia poprzedzające odbudowanie niepodległej Polski w 1918 roku.



opublikowanym w marcu 1981 roku, a więc w okresie największego rozkwitu „Solidarności”, określił prymasa mianem „najwybitniejszego polityka polskiego” od czasu II wojny światowej i podkreślał jego zasługi, jako przywódcy prowadzącego naród „z dna klęski do Odnowy”. Cenił Wyszyńskiego za „intuicję prawdziwego męża stanu”, który „wiedział, jak daleko trzeba i jak daleko można iść”. Zgadzał się z nim, że po zarejestrowaniu „Solidarności” rolników indywidualnych nadszedł moment, w którym przywódcy ruchu Odnowy powinni skoncentrować się raczej na utrwaleniu uzyskanych zdobyczy: niezależnych organizacji związkowych, aniżeli na formułowaniu coraz dalej idących postulatów.<sup>9</sup> *Notabene* poglądy Wasiutyńskiego były tożsame także z poglądami Bieleckiego, swego czasu propagatora koncepcji polityki między „krainą chęci” a „sferą możliwości”.<sup>10</sup> W jednym z ostatnich artykułów 80-letni prezes przedwojennego SN w pełni utożsamiał się z ruchem „Solidarności”, a w szczególności z linią postępowania wytyczoną przez prymasa Wyszyńskiego.<sup>11</sup> W ostatnim udzielonym wywiadzie Bielecki wyraził zadowolenie z powstania „Solidarności”, jako swego rodzaju kontynuacji przedwojennego ruchu narodowego. „Głębokie zmiany, jakie się w Polsce dokonały w czasie sierpniowo-wrzesniowych strajków - stwierdził - zapewnijają przyspieszenie naszego wyzwolenia. Obecnie trzeba umocnić to, co naród zdobył, a potem przyjdzie dalszy etap walki o wolność Polski.”<sup>12</sup> Już w kwietniu 1981 roku Wasiutyński przestrzegał przed radykalizacją ruchu, zapowiadaniem przez jego przywódców „jak

Polacy nie tylko nie byli jednomyślni, ale wręcz pozostawali w ostrym sporze orientacyjnym. Jak na narodowca wypowiadał się nieszablono: „Gdyby wszyscy stanęli po stronie Niemiec przeciw Rosji, ściągnęliby na naród nasz straszliwą klęskę. (...) Gdyby wszyscy stanęli wtedy przeciw Niemcom po stronie Rosji (...) nie byłoby ogłoszenia Królestwa Polskiego, polskiego sądownictwa, szkolnictwa, policji i administracji, zaczątków wojska w środkowej Polsce, której los decydował o niepodległości.”<sup>18</sup>

We wrześniu odbył się pierwszy zjazd „Solidarności”, na którym - co podkreślił Wasiutyński - nie uchwalono żadnego programu gospodarczego, natomiast „dano wyraz nastrojom i dążeniom”, czego symbolem stało się uchwalenie apelu do robotników innych krajów komunistycznych. W apelu tym, jak zaznaczał Wasiutyński, nie tylko zwrócono się do nich z prośbą o pomoc, ale „obiecowano poparcie ruchom wzorowanym na ‘Solidarności’”.<sup>19</sup> Był to - zdaniem Wasiutyńskiego - przełomowy moment, który zaowocował podjęciem przez Moskwę decyzji o stłumieniu polskiej „miatęży”.<sup>20</sup> Po fiasku rozmów między Jaruzelskim, Wałęsą i Głempem sytuacja zmierzała już nieuchronnie do konfrontacji. Na konferencji radomskiej przywódcy „Solidarności” zdawali sobie sprawę z powagi sytuacji. Wasiutyński zadawał retoryczne pytanie: „Czy w tych warunkach mądra była uchwała gdańska, zapowiadająca nie tylko wielkie demonstracje, ale i plebiscyt w sprawie rządu i sojuszków, można wątpić.”<sup>21</sup> Poglądy wygłaszane przez Wasiutyńskiego, dające się streścić do postulatu podążania wąską i krętą ścieżką „między ugodą a powstaniem” i do kierowania się w polityce racjonalną analizą pozwalającą sprecyzować, co jest możliwe do osiągnięcia w danej, podlegającej niestannym zmianom, sytuacji geopolitycznej, nie były jednak - co trzeba wyraźnie podkreślić - powszechnie akceptowane. Abstrahując od scharakteryzowanych powyżej poglądów kadry kierowniczej „Solidarności”, z Wałęsą na czele, która jednak początkowo znajdowała się pod wpływem prymasa Wyszyńskiego oraz bliskiego mu w poglądach na sprawę polską papieża Jana Pawła II, Wasiutyński narażony był na ataki ze strony „niezłomnych” a także narodowców, pozostających pod wpływem Giertycha. Ci ostatni, upatrywali w „Solidarności” nie tyle ruch narodowy, co „intrygę agentów obcych, demoniczne działanie KOR”. „Dziwni narodowcy - Wasiutyński konstato- wał ze smutkiem coraz większy dystans, jaki dzielił go od poglądów towarzyszy emigracyjnej niedoli - których nacjonalizm opiera się na nieufności wobec własnego narodu. (...) Żydzi istnieją, mają w niektórych krajach wielkie wpływy. Masoni także istnieją i nie są organizacją charytatywną. Wnuki senatorów odnawiają kult Piłsudskiego. Wszystko to prawda. Ale Polską nie rządzą Żydzi, ani masoni, ani senatorzy. Polską rządzą komuniści. Podlegli Moskwie komuniści. Polska chce się uwolnić nie od Michnika, Giedroycia czy Moczulskiego, tylko od Jaruzelskiego”.<sup>22</sup> (...)

<sup>6</sup> W. Wasiutyński, *Papież i Polacy...*; <sup>7</sup> B. Smolik, *op. cit.*, s. 235; <sup>8</sup> „Przez trzydzieści lat Prymas gruntuwał w narodzie ideał Polaka-katolika. A był to przecież ideał 'endecki'. W ten sposób stapiając katolicyzm w jedno z patriotyzmem, stopił go także z nacjonalizmem.” W. Wasiutyński, *Czwarte pokolenie...*, s. 111; <sup>9</sup> W jednej z ostatnich wypowiedzi prymas Wyszyński opowiedział się za powstrzymaniem radykalizacji „Solidarności”: „Panu Lechowi Wałęsie tłumaczę: W ciągu tych kilku miesięcy zrobiliście tak wiele, że najbardziej sprawna polityka nie zdołałaby tego uczynić, czego wyście dokonali. (...) Musicie teraz uporządkować swoją organizację, umocnić się, stworzyć apar-

ty administracji związkowej, przeszkolić ludzi do tych zadań (...). I dalej pracować. Przyjdzie czas, wpięć czy później, że nie tylko postulaty społeczno-zawodowe, ale i inne będą na pewno osiągnięte przez potężny ruch 'Solidarności' przemysłowej i 'Solidarności' związków zawodowych indywidualnych rolników. Na pewno to osiągniecie!”, S. Wyszyński, Nie dać sobie wydrzeć ziemi! Do 'Solidarności' wiejskiej rolników indywidualnych, Warszawa 2.4.1981 (w:) Ks. B. Piasecki, *Ostatnie dni Prymasa Tysiąclecia*, Poznań, Księg. św. Wojciecha, 2001, s. 149; <sup>10</sup> Zob. T. Bielecki, *Z krainy chęci w sterę możliwości*, „Myśl Polska”, 15.4.1957; <sup>11</sup> T. Bielecki, *Jak nie można od razu, to skokami*, „Dziennik Polski”, 5.1.1981; <sup>12</sup> *Życie poświęcone pracy politycznej. Rozmowa z Prezesem Bieleckim*, „Dziennik Polski”, 30.1.1981; <sup>13</sup> W. Wasiutyński, *Opanować swą zwycięstwo*, „Dziennik Polski”, 30.4.1981; <sup>14</sup> „Potem, od początku ubiegłego roku [1981 - przyp. WT], budziły się we mnie wątpliwości, ale uspokajałem je przesvědzeniem, że oni tam przecież muszą wiedzieć lepiej niż my tu, że wiedzą coś, czego ja nie wiem, może o rozkładzie na Kremlu, może o stanowisku dowództwa LWP, może o psychologii rosyjskiej, może o prądach za Karpatai. Okazało się, że nie wiedzieli nic. Przeciwnie, wiedzieli mniej o własnym kraju, niż myśmy dostrzegali stąd”, W. Wasiutyński, *Potrzeba strachu*, „Dziennik Polski”, 25.3.1982; <sup>15</sup> W. Wasiutyński, *Po Bieleckim*, „Tydzień Polski”, 22.5.1982; „Po sześciu latach okupacji hitlerowskiej i trzydziestu pięciu latach dyktatury komunistycznej nie było w Polsce ludzi z doświadczeniem politycznym”, W. Wasiutyński, *Noc grudniowa*, „Dziennik Polski”, 23.12.1981; <sup>16</sup> W. Wasiutyński, *Noc grudniowa...*; „Wałęsa, tę krytykę spotykamy w dalszym ciągu na emigracji, był 'winien' odwołania strajku powszechnego przygotowywanego czy raczej zwolowanego w marcu 1981. Zapominając o tym, że nawet ko poważniejsi 'trockiści z korowskiej ekstremy' popierali wtedy Wałęsę, z tęsknotą i gniewem mówi się, że gdyby doszło do strajku to... Właśnie, co? Jaruzelski musiałby uderzyć w przeddzień strajku. Byłby mniej przygotowany, byłoby więcej ofiar, a gdyby doszło do prawdziwej walki w całym kraju, to przyszlaby pomoc braterskich narodów socjalistycznych. Byłoby to może korzystne dla jakichś państw zachodnich, ale dla Polski oznaczałoby upadek straszniejszy od poprzednich”, W. Wasiutyński, *„Lech zgłupiał”*, „Dziennik Polski”, 5.4.1983; <sup>17</sup> *Ibidem*. Por. wypowiedź prym. Wyszyńskiego do delegacji „Solidarności”: „(...) Czy lepiej z narażeniem naszej wolności, naszej całości, życia naszych współprac, już dzisiaj osiągnąć postulaty choćby najsluszniejsze. Czy też lepiej jest osiągnąć coś niecoś dzisiaj, a co do reszty powiedzieć: Panowie, do tej sprawy wrócimy później. Nie rezygnujemy z postawionych postulatów, ale wiemy, że obecnie realizacja niektórych z nich nie jest możliwa (...) Nie jestem tragicznym, ale mogę powiedzieć - sytuacja jest groźna. I dlatego też myślę, że gdybyśmy przeciągnęli strunę wysuwając nasze postulaty, mogliśmy później bardzo ciężko żałować następstw, które ściągnęlibyśmy na Polskę”, 28.03.1981, Ks. B. Piasecki, *op. cit.*, s. 29-30; <sup>18</sup> W. Wasiutyński, *O program większości*, Londyn, Odnova 1986, s. 8; <sup>19</sup> W. Wasiutyński, *Noc grudniowa...* <sup>20</sup> ros. bunt, rewolta; <sup>21</sup> W. Wasiutyński, *Noc grudniowa...*; <sup>22</sup> W. Wasiutyński, *Rozstanie z Almag, idem, Dzieła wybrane*, T. 1, s. 479.

## Znakomity przewodnik po Francji,

napisany przez Barbarę Stettner-Stefańską

- autorkę znanego już Państwu, jedynego w swoim rodzaju, przewodnika «Paryż po polsku».



- JUŻ W SPRZEDAŻY -  
w polskich ośrodkach na terenie całej Francji  
- w cenie 18 euro -



GRUPY RODZINNE AL-ANON - NADZIEJA -  
DLA KREWNYCH I PRZYJACIÓŁ ALKOHOLIKÓW

AL-ANON - jest wspólnotą kobiet i mężczyzn,  
na życie których wpływa picie alkoholu:  
CZŁONKA RODZINY lub BLISKIEJ OSOBY.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc  
zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godz. 20.00  
w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu (M<sup>o</sup> Concorde)

ANONIMOWOŚĆ jest podstawową zasadą AL-ANON.

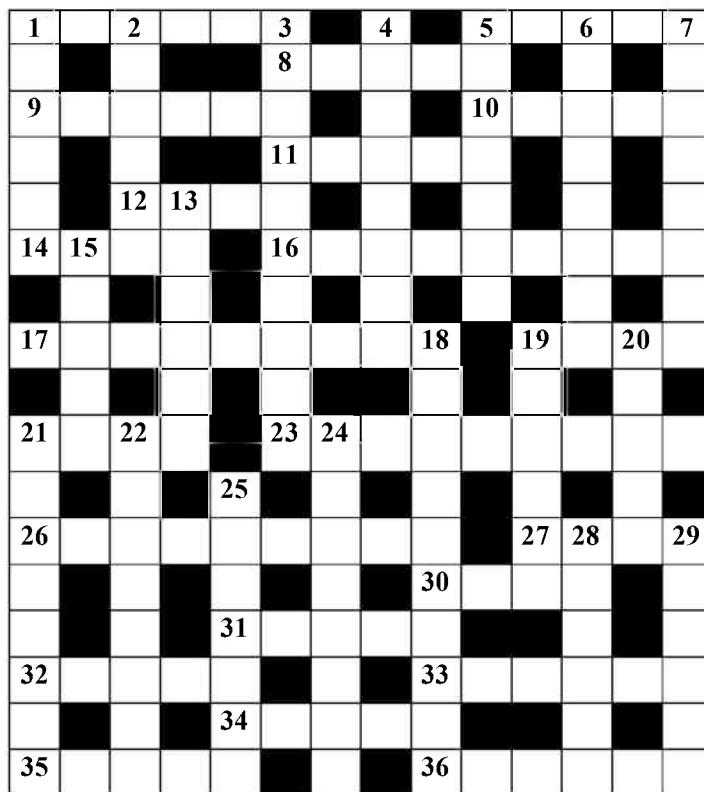
## Krzyżówka - proponuje „Gość Niedzielny”

**Poziomo:** 1. frontowa część budowli przed głównym wejściem; 5. hebel; 8. jedna z wielu na cmentarzu; 9. wymówka; 10. dostojnik muzułmański; 11. dzieło muzyczne; 12. tkanina lub materiał; 14. Pięcioksiąg Mojżesz; 16. dobro, dobytek; 17. członek ugrupowania religijnego założonego w Anglii w XVIII wieku; 19. żydowski cienki placek; 21. waga opakowania towaru; 23. przewodniczący dyskusji; 26. plan wydatków; 27. strój palestry; 30. wyspa w kształcie pierścienia; 31. graniczy z Izraelem; 32. potrzebne podejrzanemu; 33. polano, bierwiono; 34. eskimoska łódź; 35. sprzeczka; 36. rodzaj ciasta.

**Pionowo:** 1. część województwa; 2. na czele seminarium duchownego; 3. doktryna religijna; 4. teren o szczególnych wartościach przyrodniczych; 5. zbiorowisko roślinne typowe dla Afryki, Ameryki Południowej; 6. praca naukowa, traktat; 7. towarzyszy grypie; 13. świątynia buddyjska; 15. w alfabecie greckim; 18. imię papieży; 19. np. Jerozolima, Częstochowa; 20. wóz bojowy; 21. potocznie taksówkarz; 22. dawna ręczna broń palna; 24. kawaleczek; 25. „serce” danego państwa; 28. drzewo owocowe (Iz 17,6); 29. dawniej służyła jako miejsce czytania słowa Bożego.

**Rozwiązanie krzyżówki:** Głos Katolicki nr. 27/2008 (20-27 lipca 2008).

**Poziomo:** spowiedź, Staszic, wymiennik, ognisko, derma, manuskrypt, drzewo, chwyt, ołtarz, seminarium, Piotr, barszcz, Jeremiasz, leżanka, eskapada. **Pionowo:** Szwed, odmarsz, Irena, donica, paśnik, czas, ucho, skorupa, kaptur, moc, rzut, roleta, elki, herezja, tom, alopata, nizina, ultras, pompa, różga, bela, róża.



### PIELGRZYMKA DO FATIMY

9-14 października 2008

Polska Misja Katolicka we Francji organizuje Pielgrzymkę do Sanktuarium Matki Bożej w Fatimie.

Jak zawsze w kosztach Pielgrzymki mieszczą się transfery autokarowe, wstępy, trzy posiłki dziennie i ubezpieczenie.

**Odlot z Paryża w czwartek 9 października, powrót do Paryża we wtorek 14 października.**

#### PROGRAM:

**9 października** - przylot do Lizbony i transfer do Fatimy. Pokłon Matce Bożej w Capelinha oraz udział w wieczornej Procesji światła;

**10 października** - Droga Krzyżowa. Aljustrel, Cabeço, Kościół Parafialny w Fatimie. Zwiedzanie Sanktuarium;

**11 października** - Całodzienny wyjazd do Lizbony. Santarem - miejsce słynnego Cudu Eucharystycznego. Msza św. w miejscu urodzenia św. Antoniego;

**12 października** - Centrum Modlitw o nawrócenie Rosji, tzw. „Niebieskiej Armii”. Czas wolny. Od godz. 17<sup>00</sup> program oficjalny Sanktuarium.

**13 października** - Program oficjalny Sanktuarium. C.d. zwiedzania i modlitwa wspólna. Procesja światła.

**KOSZT: 650 euro** (przy zgłoszeniu należy wpłacić 300 euro gotówką bądź czekiem wystawionym na: „*Aumônerie Polonaise*” z dopiskiem: „*Fatima*”).

#### ZGŁOSZENIA:

Uczestnicy są przyjmowani według kolejności zgłoszeń. Liczba miejsc jest ograniczona (53). Przy zgłoszeniu należy podać dokładne dane według paszportu: nazwisko, imię (imiona), dokładny adres, numer telefonu oraz e-mail (kto posiada). Termin zgłaszania się: o ile lista nie zostanie zamknięta wcześniej - do 7 września 2008.

**KONTAKT:** PMK (263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris) **Tel. 01.55.35.32.32; e-mail: pmk@club-internet.fr**

### PIELGRZYMKA DO ZIEMI ŚWIĘTEJ

9-19 listopada 2008

**P**o wiosennej Pielgrzymce do Ziemi Świętej wciąż żywe są nasze duchowe przeżycia i wspomnienia. Wobec licznych zapytań, Polska Misja Katolicka we Francji organizuje następną Pielgrzymkę już jesienią tego roku.

Idąc za często wyrażaną sugestią, tym razem wzbogacimy program o wyjazd do Egiptu na Górę Synaj. Pielgrzymka będzie więc o trzy dni dłuższa. Jak zawsze w kosztach Pielgrzymki mieszczą się wszystkie transfery autokarowe, wstępy, trzy posiłki dziennie i ubezpieczenie.

**Odlot z Paryża (CDG) w niedzielę 9 listopada o godz. 22<sup>45</sup>. Powrót do Paryża (CDG) w środę 19 listopada o godz. 5<sup>30</sup>.**

#### Program:

**10-13 listopada** - pobyt w Jerozolimie (Stare Miasto, Bazylika Zmartwychwstania, Droga Krzyżowa, Góra Wniebowstąpienia, Betlejem, Ein Karem, Yad Vaszem, Meczet Omara i Al Aksa, Ogrod Oliwny); **14-15 listopada** - wyjazd na Synaj do Egiptu (Betania, Morze Martwe, Qumran, Massada, Morze Czerwone, Klasztor św. Katarzyny, Synaj); **16-18 listopada** - pobyt w Nazarecie (Nazaret, Kafarnaum, Góra Błogosławieństw, Jezioro Galilejskie, Kana, Tabor, Karmel, Jaffa).

#### Koszt:

**1500 euro** (przy zgłoszeniu należy wpłacić 500 euro gotówką bądź czekiem wystawionym na: „*Aumônerie Polonaise*” z dopiskiem: „*Ziemia Święta*”).

#### Zgłoszenia:

Uczestnicy przyjmowani są według kolejności zgłoszeń. Liczba miejsc jest ograniczona (53). Przy zgłoszeniu należy podać dokładne dane według paszportu: nazwisko, imię (imiona), numer paszportu i datę jego ważności, dokładny adres, numer telefonu oraz e-mail (kto posiada). Termin zgłaszania się, o ile lista nie zostanie zamknięta wcześniej - do 7 września 2008.

**Kontakt:** PMK (263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris) **Tel. 01.55.35.32.32; e-mail: pmk@club-internet.fr**



## O czym piszą inni

Prasoznawca

Sierpień jest dla Polaków miesiącem do-  
słnych rocznic i świąt. Nad wyraz  
uroczyście obchodzona była 64 rocznica  
wybuchu Powstania Warszawskiego. Ob-  
chody połączyły bohaterów i ich wnuków,  
prawników. Nieliczni już żyjący powstań-  
cy, 80 i 90-latkowie, niemal biegali z jednej  
uroczystości na drugą, składając kwiaty  
przy pomnikach i zapalając znicze w miej-  
scach, gdzie zginęli ich towarzysze broni.

Natomiast młodzież uczestniczy-  
ła w licznych imprezach sporto-  
wych, upamiętniających pamięć bo-  
haterów Powstania. Prasa szeroko  
pisze o doniosłej, patriotycznej at-  
mosferze panującej w Warszawie, z  
okazji 64 rocznicy Powstania War-  
szawskiego. W „Życiu Warszawy” (2-3  
sierpnia) czytamy:

*W godzinę „W”, gdy w całej Polsce za-  
brzmiały syreny, powstańcy stawili się na  
Powązkach przy pomniku Gloria Victis.  
Wyróżniali się z tłumu. Budzili szacunek i  
sympatię. Rocznicę powstania zaczyna być  
obchodzona coraz szerzej. Wielu turystów  
zjeżdża do stolicy specjalnie „na powsta-  
nie”. W innych miastach 1 sierpnia też  
staje się ważną datą. Bądźmy dumni, że  
mamy takie święto. I że tego dnia wielu  
Polaków utożsamia się z Warszawą.*

Powstanie Warszawskie to niewątpliwie  
jeden z najważniejszych rozdziałów w  
naszych dziejach. W czasach stalinow-  
skich nie wolno było o nim pisać ani mó-  
wić, a jeśli mówiono, to w tak zakłamanym  
sposób, jak o zbrodni katyńskiej. „Dzien-  
nik” (2-3 sierpnia) pisze:  
*W 1944 r. polska polityka nie miała już  
przed sobą żadnych istotnych wyborów, bo  
nie miała żadnych skutecznych narzędzi.  
Wrogowie byli silniejsi, sojusznicy nas  
sprzedali. Pozostawał wybór tragiczny,  
czyli tak naprawdę zgoda na bycie cfiarą  
- w ten czy inny sposób, z tej czy innej  
ręki.*

Dramat Powstania Warszawskiego i  
dramat Polski pojałtańskiej to ciągle  
„żywy” temat dla historyków i publicy-  
stów. Gdyby Powstanie skończyło się  
zwycięstwem i stolica znalazła się pod  
władzą prawowitego rządu Rzeczpospo-  
litej, mającego wówczas siedzibę w Lon-  
dynie, czy zmieniłoby to ówczesną geo-  
politykę, czy nasza historia mogłaby się  
potoczyć inaczej? Oto opinie samych po-  
wstańców, które przytacza „Tygodnik  
Powszechny” (z 3 sierpnia):

*„Leszczyc” - batalion AK „Zośka”: Nie-  
zależnie od wyniku Powstania, nas, AK-  
-owców, spotkałby ten sam los. Co naj-  
wyżej nieco później. Armia Krajowa i tak  
zostałaby rozgromiona.*

*„Łącki” - dowódca kompanii pułku  
„Baszta”: Powstanie byłoby wygrane albo  
gdyby z pomocą przyszedł Stalin, czyli wy-  
zwolił Warszawę, albo gdyby Niemcy zo-  
stali pokonani przez powstańców w bitwie  
o Warszawę - i wtedy stanęlibyśmy twarzą  
o Warszawę - i wtedy stanęlibyśmy twarzą  
w twarz ze Stalinem. A on wszystkich nas  
wywiózłby do łagrów.*

*„Stach” - żołnierz Kedywu AK: Oczywi-  
ście, wtedy wszyscy chcieliśmy, żeby Po-  
wstanie było zwycięskie. To byłoby wspa-  
niałe. Pewnie przez dwa dni. Bo  
potem Stalin by się nami zajął i  
zrobił to, czego Niemcy by nie zdą-  
żyli zrobić. Stalin jest tu kluczem.  
Gdyby był normalniejszy, to zro-  
zumiałby, że, pomagając Polakom,  
może poprawić stosunki pol-  
sko-rosyjskie. Ale on nie był człowiekiem  
złatwiającym sprawy pokojowo.*



Miesiąc rocznic i świąt, jakim jest sier-  
pień, nie oznacza, że życie politycz-  
ne w kraju osłabło. Spory polityczne wro-  
dyczne były zresztą podczas samych uro-  
czystości. Na warszawskich Powązkach  
miały miejsce akcenty antyrządowe i pro-  
pisowskie. Ponadto niektórzy kombatan-  
ci poczuli się urażeni słowami marszałka  
Sejmu Bronisława Komorowskiego, któ-  
ry wcześniej w Polskim Radiu powiedział  
między innymi, że nie da się żyć bez le-  
gend, bez mitów i warto nieraz pozwolić  
sobie na refleksję, że powstanie było

klęską. W święto Wojska Polskiego 15  
sierpnia, prezydent i premier mają uczest-  
niczyć w oddzielnych uroczystościach.

Czołowi politycy krajowi zachowują się  
tak, jakby najnowsza polska historia  
ograniczała się jedynie do nich, więc te-  
raz wystarczy boksować się między sobą.  
Taką opinię wysuwa w obszernej publi-  
kacji „Rzeczpospolita” (2-3 sierpnia).  
Przywódcy PiS i PO nie zauważają, że  
demokratyczne mechanizmy demokra-  
tyczne w obu tych partiach nie działają  
jak powinny.

*Na naszych oczach powstaje nowa, tym  
razem postsolidarnościowa oligarchia. O  
losach całego państwa decydują dziś małe,  
bardzo wąskie grupki partyjnych liderów.  
W partiach nie ma prawyborów, a wokół  
liderów powstały zamknięte dworskie krę-  
gi. Wszystkie decyzje o tym, kto kieruje na  
średnich szczeblach, zapadają praktycznie  
na górze, a nie w wyniku demokratycznej  
rywalizacji. Nie byłoby jeszcze tak źle, gdy-  
by oba ugrupowania tę sytuację dobrze  
wykorzystywały i stworzyły sprawne ma-  
chiny gotowe do profesjonalnego zarząd-  
zania. Gdyby jakość polskiego życia pu-  
blicznego i jakość rządu się poprawia-  
ła. Zarówno PiS, jak i PO niespecjalnie  
się to udaje. Partie różnią się stylem i es-  
tetyką, ale łączy je jedno - pasywność albo  
nieskuteczność w zmienianiu wymagają-  
cego solidnych reform państwa. Zasadni-  
cze reformy państwa podejmowały rządy  
Mazowieckiego, Bieleckiego i Buzka. Post-  
komunistyczne ekipy te zmiany zwykle co-  
fały. Przewrotowi 2005 r., zajęciu sceny  
politycznej przez dwie postsolidarności-  
we ekipy, towarzyszyły ogromne nadzieje.  
Jednak PiS i PO największe dokonania  
mają na polu walki z przeciwnikami poli-  
tycznymi i kosztownych akcji propagan-  
dowych. Nie tworzą nowych, wielkich pro-  
jektów. Nie reformują, nie zmieniają, ale  
podkopują.*



**POLSKI OŚRODEK WAKACYJNY  
STELLA MARIS (GWIAZDA MORZA)**

położony na Opalowym Wybrzeżu  
obok Le Touquet Paris Plage  
(220 km od Paryża, A-16)

**ZAPRASZA NA WEEK-ENDY I WAKACJE.**

NISKIE CENY, ZNIŻKI DLA MŁODZIEŻY i DZIECI!!

Rezerwacja: Stella Maris 376 chemin du Baillarquet - 62780 Stella Plage;  
Tel. 03 21 94 73 65; fax: 03 21 94 63 55; e-mail: contact@stellamaris-vacances.com  
internet: www.stellamaris-vacances.com

**Service d'accueil des étudiants étrangers**

**Informations pratiques**

Ouvert du 8 septembre au 17 décembre de 9h à 16h30  
du lundi au jeudi et de 9h à 16h le vendredi  
Cité internationale universitaire de Paris - Maison internationale  
- 17, Boulevard Jourdan - 75014 Paris  
Renseignements: 01 70 08 76 30; baem@ciup.fr



**- MEDYCYNA NATURALNA -****terapia naturalna przynosi najlepsze efekty przy:**

- zaburzeniach komórkowych, - migrenie, - artretyzmie, - zaburzeniach trawienia, - bezsenności, - astmie, - stresie, - bólach głowy, kręgosłupa, - innych;

**komputerowa diagnostyka organizmu i masaże lecznicze.**

Tel. 06 27 88 03 44: informacje i zapisy w Paryżu;  
w Londynie: (0044) 02087484032 (10<sup>00</sup>-19<sup>00</sup>);  
e-mail: diana\_holistictherapist@yahoo.co.uk

**Ofiary na Tydzień Miłosierdzia**

Ks. Stanisław KATA - ARTENAY -	285 euro
W tym: Edward KUCZEK -	10 euro
Anna i Mirek CIESIELSKI -	15 euro
Anna i Mirek CIESIELSKI - GIEN -	15 euro
André GRUCZOL - TOURS -	20 euro
Ofiara Parafian z MEAUX i REIMS -	407 euro
Ks. Jan DOMAŃSKI - LENS -	202,40 euro
Państwo MICHALIK - LENS -	50 euro
Józef WRÓBLESKI - ONNAING -	30 euro
Ofiara parafii w MAZINGARBE -	300 euro
Ks. Jerzy CHORZEMPA -	
FREJUS-PLAGE -	460 euro
Ks. Grzegorz JEŻ -	
CORBEIL ESSONNES -	260 euro
Maria i Georges LIS - SAVIGNY -	20 euro
Ks. Jerzy WIZNER - CALONNE RICOUART -	650 euro
Ks. Leszek SOPRYCH - RANGUEVAUX -	300 euro
Ferdinand LAPAWA - AUBY -	30 euro
Stefan GRADZIK -	20 euro

**Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”.**

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise,  
263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

**PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60**

**udziela pomocy w przypadku:  
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby.**

**ENTREPRISE KOSOROWSKI****rénovation d'appartements et de bureaux**

7, rue de l'Est Tél. 06 37 71 56 72  
92100 Boulogne Billancourt Fax: 01 48 25 21 34

E-mail: [entreprise.kosorowski@yahoo.fr](mailto:entreprise.kosorowski@yahoo.fr)**KATARZYNA WIERTEL  
BIURO TŁUMACZEŃ**

polski - francuski - japoński

68, rue Saint Fargeau - 75020 Paris;  
tel. 06 25 92 51 47; 01 78 67 94 09;

e-mail: [kwiertel@hotmail.com](mailto:kwiertel@hotmail.com)**Stowarzyszenie Rodziców Szkoły Polskiej  
w Aulnay sous Bois (93)****POSZUKUJE NAUCZYCIELA/-KI  
TAŃCA POLSKIEGO, LUDOWEGO**

w celu poprowadzenia przyszłolnego zespołu pieśni i tańca.  
**kontakt: 06.70.94.09.55**

**18 - 31 SIERPNIA 2008****PONIEDZIAŁEK 18 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Jedyneczka 9<sup>00</sup> Pastor, który został budowniczym - reportaż 9<sup>20</sup> Alchemia zdrowia i urody - magazyn 9<sup>40</sup> Koncert - Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe w Olsztynie 10<sup>10</sup> I Ty zostaniesz Indianinem - film 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Czerep - reportaż 13<sup>30</sup> Wiedźmin - film 14<sup>15</sup> Polska z bocznej drogi 14<sup>45</sup> Tygrysy Europy - serial 15<sup>40</sup> Przeprowadzki - serial 16<sup>35</sup> Pastor, który został budowniczym - reportaż 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Jedyneczka 17<sup>40</sup> Dzika Polska - serial 18<sup>05</sup> W sportowym stylu - magazyn 18<sup>35</sup> Tajemnice Watykanu - serial 19<sup>00</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>15</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>05</sup> Nasz reportaż - Różowy balonik 21<sup>30</sup> Warto kochać - serial 22<sup>15</sup> Przeprowadzki - serial 23<sup>10</sup> Cztery pory roku i X-lecie grupy Mo Carta 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Podróże kulinarne R. Makłowicza 0<sup>40</sup> Tajemnice Watykanu - serial 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**WTOREK 19 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Domisie 9<sup>00</sup> Magazyn przechodnia 9<sup>15</sup> Dbaj o zdrowie - magazyn 9<sup>30</sup> Anima 9<sup>55</sup> Generaliści Polskich Nadziei - Władysław Anders - film 10<sup>50</sup> Stacyjka - serial 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Nasz reportaż 13<sup>25</sup> Warto kochać - serial 14<sup>10</sup> XIV Festiwal Kultury Kresowej 2008 15<sup>00</sup> Skarb sekretarza - serial 15<sup>25</sup> Rozmowy na temat 15<sup>35</sup> Cztery pory roku i X-lecie grupy Mo Carta 16<sup>20</sup> Podróże kulinarne R. Makłowicza 16<sup>45</sup> Polska z bocznej drogi 17<sup>00</sup> Domisie 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Opowieści wiatru i morza - magazyn 18<sup>05</sup> Kurs j. polskiego - prof. Smok i przyjaciele 18<sup>35</sup> Anima 19<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>15</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>05</sup> Biznes z gwarancją - magazyn 21<sup>25</sup> Kopciuszek - serial 21<sup>50</sup> Sen o Ameryce - film 22<sup>20</sup> Skarb sekretarza - serial 22<sup>45</sup> Rozmowy na temat 23<sup>00</sup> Cztery pory roku i X-lecie grupy Mo Carta 23<sup>45</sup> Dziękujemy za solidarność - felieton 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Kurs j. polskiego - prof. Smok i przyjaciele 0<sup>45</sup> Anima - Jerzy Kalina 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**ŚRODA 20 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Domowe przedszkole 9<sup>00</sup> Ostoja 9<sup>25</sup> Droga do EURO 2012 9<sup>40</sup> Made in Poland - teleturniej 10<sup>05</sup> Szansa na Sukces 10<sup>55</sup> Tajemnice Watykanu - serial 11<sup>20</sup> Herkules - film 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Biznes z gwarancją 13<sup>20</sup> Kopciuszek - serial 13<sup>45</sup> Sen o Ameryce - film 14<sup>15</sup> Cztery pory roku i X-lecie grupy Mo Carta 14<sup>55</sup> To jest temat 15<sup>15</sup> Okna sztuki - magazyn 15<sup>30</sup> Ja i mój Pan - magazyn 15<sup>45</sup> Kronika Węgierskiego - reportaż 16<sup>05</sup> Ostoja 16<sup>30</sup> Wojciech Cejrowski - Nowa Gwinea 17<sup>00</sup> Domowe przedszkole 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Polska z bocznej drogi 17<sup>55</sup> Droga do EURO 2012 18<sup>15</sup> Made in Safronow - reportaż 18<sup>35</sup> Herkules - film 19<sup>00</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Dwie strony medalu - serial 20<sup>00</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>40</sup> Serial 21<sup>05</sup> Tydzień Polski - magazyn 21<sup>35</sup> Pociągi pod specjalnym nadzorem - film 23<sup>05</sup> Metyka Goździka - film 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Dzika Polska - serial 0<sup>40</sup> Made in Poland - teleturniej 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**CZWARTEK 21 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Budzik 9<sup>00</sup> Patrząc na ikony - reportaż 9<sup>20</sup> Olimpijczycy 2008 9<sup>45</sup> Skarby nieodkryte - program edukacyjny 10<sup>10</sup> Made in Safronow - reportaż 10<sup>35</sup> Opole 2008 na bis 11<sup>25</sup> Zaproszenie - Facecje toruńskie 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Tydzień Polski - magazyn 13<sup>30</sup> Metyka Goździka - film 14<sup>20</sup> W rajskim ogrodzie 14<sup>40</sup> Misja specjalna - magazyn 15<sup>05</sup> Laboratorium XXI w. 15<sup>25</sup> Szansa na życie - magazyn 15<sup>40</sup> Zacziszczanie gwiazd 16<sup>10</sup> Patrząc na ikony - reportaż 16<sup>30</sup> Świątowiec - magazyn 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Budzik 17<sup>40</sup> Za zamkniętymi drzwiami - magazyn 17<sup>55</sup> Psi psycholog - telenowela 18<sup>20</sup> Wakacyjne Ulice Kultury - magazyn 18<sup>35</sup> Olimpijczycy 2008 19<sup>00</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>15</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>05</sup> O czym marzą tygrysy - film 21<sup>35</sup> Wszyscy moi bliscy - dramat 23<sup>05</sup> W rajskim ogrodzie 23<sup>30</sup> Misja specjalna - magazyn 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Opowieści wiatru i morza - magazyn 0<sup>40</sup> Skarby nieodkryte - program edukacyjny 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**PIĄTEK 22 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Magazyn 8<sup>40</sup> Kuchcikowo 9<sup>00</sup> Panna z mokrą głową - serial 9<sup>30</sup> Katalog zabytków 9<sup>40</sup> Pomorskie krajobrazy 10<sup>00</sup> Welcome to Kraków 10<sup>10</sup> Czarne chmury - serial 11<sup>00</sup> Zamki kresowe Rzeczypospolitej 11<sup>30</sup> Polska z bocznej drogi 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Kieleccyzna na lato - magazyn 13<sup>25</sup> Hity satelity 13<sup>40</sup> O czym marzą tygrysy - film 14<sup>05</sup> W sportowym stylu 14<sup>35</sup> Wielkie sprzątanie 14<sup>50</sup> Katalog zabytków 15<sup>00</sup> Magazyn przechodnia 15<sup>15</sup> Zielonym do góry 15<sup>30</sup> Przeboje lata z klasyką 16<sup>00</sup> Welcome to Kraków 16<sup>10</sup> Duże dzieci 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Kuchcikowo 17<sup>30</sup> Magazyn 17<sup>40</sup> Zwierzowiec 17<sup>55</sup> Czarne chmury - serial 18<sup>50</sup> Hity satelity 19<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>15</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>05</sup> Kieleccyzna na lato - magazyn 21<sup>35</sup> Musimy sobie pomagać - dramat 23<sup>30</sup> Opole 2008 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Magazyn przechodnia 0<sup>30</sup> Herkules - film 1<sup>00</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**SOBOTA 23 SIERPNIA**

6<sup>30</sup> Rzeka kłamstwa - serial 8<sup>00</sup> Echa Panoramy 8<sup>30</sup> Zacisze gwiazd 9<sup>00</sup> Wakacje z duchami - serial 9<sup>25</sup> Zwierzowiec 9<sup>45</sup> Polska dobrze smakuje - dokument 10<sup>10</sup> Jonasz Kofta - widowisko 10<sup>55</sup> Dwie strony medalu - serial 11<sup>20</sup> Pamiętaj o mnie 11<sup>30</sup> Wojciech Cejrowski - Nowa Gwinea 12<sup>00</sup> Duże dzieci 12<sup>45</sup> Dziękujemy za solidarność - felieton 13<sup>00</sup> Wiadomości 13<sup>10</sup> Opowieści wiatru i morza - magazyn 13<sup>30</sup> Dzika Polska - serial 13<sup>55</sup> Made in Poland - teleturniej 14<sup>20</sup> O dwóch takich co ukradli księżyc - film 15<sup>35</sup> Śladami Ołędów - reportaż 16<sup>00</sup> Śniadanie na podwieczorek 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Pamiętaj o mnie 17<sup>20</sup> Generał Polskich Nadziei - Władysław Anders - film 18<sup>20</sup> Wiedźmin - serial 19<sup>10</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Stacyjka - serial 21<sup>10</sup> Zamach - dramat 22<sup>25</sup> Opole 2007 na bis - Piosenki Seweryna Krajewskiego 23<sup>15</sup> W rajskim ogrodzie - Dolina Loary 23<sup>40</sup> Duże dzieci 0<sup>20</sup> Wiedźmin - serial 1<sup>10</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**NIEDZIELA 24 SIERPNIA**

5<sup>50</sup> Droga w świetle księżycy - film 6<sup>50</sup> Stefana Żeromskiego dusza rozdarta - film 7<sup>55</sup> Śniadanie na podwieczorek 8<sup>50</sup> Wiedźmin - serial 9<sup>40</sup> Ziarno 10<sup>05</sup> Legenda Krakowska - film 10<sup>30</sup> Kurs j. polskiego prof. Smok i przyjaciele 10<sup>55</sup> Dwie strony medalu - serial 11<sup>25</sup> Pamiętaj o mnie 11<sup>25</sup> Psi psycholog - telenowela 11<sup>55</sup> Anioł Pański 12<sup>15</sup> Kaziu Polska Ci dziękuję - dokument 13<sup>00</sup> Msza św. kościół Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu 14<sup>10</sup> Parada oszustów - serial 14<sup>55</sup> W rajskim ogrodzie - Dolina Loary 15<sup>20</sup> Skarby nieodkryte 15<sup>45</sup> Reportaż 16<sup>15</sup> Zamki kresowe Rzeczypospolitej 16<sup>35</sup> Zaproszenie - Facecje toruńskie 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Pamiętaj o mnie 17<sup>25</sup> Mini Szansa 18<sup>20</sup> Wiedźmin - serial 19<sup>10</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Głina - serial 21<sup>10</sup> XXXV Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe w Olsztynie 22<sup>00</sup> Czas dla kibica 24<sup>00</sup> Wiedźmin - serial 0<sup>50</sup> Ziarno 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**PONIEDZIAŁEK 25 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Jedyneczka 9<sup>05</sup> Krzyże celtickie - film 9<sup>25</sup> Alchemia zdrowia i urody 9<sup>45</sup> Magazyn 10<sup>05</sup> O dwóch takich co ukradli księżyc - film 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Reportaż 13<sup>30</sup> Wiedźmin - serial 14<sup>45</sup> Tygrysy Europy - serial 15<sup>40</sup> Przeprowadzki - serial 16<sup>35</sup> Krzyże celtickie - film 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Jedyneczka 17<sup>40</sup> Dzika Polska - serial 18<sup>05</sup> W sportowym stylu 18<sup>35</sup> Tajemnice Watykanu - serial 19<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>00</sup> Nasz reportaż 21<sup>30</sup> Warto kochać - serial 22<sup>15</sup> Przeprowadzki - serial 23<sup>10</sup> Pojedynek nie na żarty 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Polska dobrze smakuje - dokument 0<sup>40</sup> Tajemnice Watykanu - serial 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**WTOREK 26 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Domisie 9<sup>05</sup> Magazyn przechodnia 9<sup>20</sup> Dbaj o zdrowie 9<sup>30</sup> Anima 9<sup>55</sup> Generał Polskich Nadziei - Władysław Anders 10<sup>50</sup> Stacyjka - serial 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Nasz reportaż 13<sup>30</sup> Warto kochać - serial 14<sup>15</sup> Opole 2007 - Seweryn Krajewski 15<sup>00</sup> Skarb sekretarza - serial 15<sup>25</sup> Rozmowy na temat 15<sup>40</sup> Pojedynek nie na żarty 16<sup>30</sup> Polska dobrze smakuje 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Domisie 17<sup>40</sup> Opowieści wiatru i morza 18<sup>05</sup> Kurs j. polskiego prof. Smok i przyjaciele 18<sup>30</sup> Polska z bocznej drogi 18<sup>45</sup> Anima 19<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>00</sup> Biznes z gwarancją 21<sup>25</sup> Kopciuszek - serial 21<sup>50</sup> Najemnik - film 22<sup>25</sup> Skarb sekretarza - serial 22<sup>50</sup> Rozmowy na temat 23<sup>00</sup> Pojedynek nie na żarty 23<sup>45</sup> Dziękujemy za solidarność 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Kurs j. polskiego prof. Smok i przyjaciele 0<sup>45</sup> Anima 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**ŚRODA 27 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Domowe przedszkole 8<sup>55</sup> Borem lasem 9<sup>15</sup> Droga do EURO 2012 9<sup>30</sup> Made in Poland - teleturniej 9<sup>55</sup> Mini Szansa 10<sup>50</sup> Tajemnice Watykanu - serial 11<sup>15</sup> Muszę mieć inne marzenia - film 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Biznes z gwarancją 13<sup>30</sup> Kopciuszek - serial 13<sup>45</sup> Najemnik - film 14<sup>10</sup> Pojedynek nie na żarty 15<sup>20</sup> Okna sztuki - magazyn 15<sup>35</sup> Ja i mój Pan - magazyn 15<sup>45</sup> To też twój bliźni - reportaż 16<sup>10</sup> Borem lasem 16<sup>30</sup> Wojciech Cejrowski 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Domowe przedszkole 17<sup>40</sup> Między Odrą a Renem 17<sup>55</sup> Droga do EURO 2012 18<sup>10</sup> Stadion - reportaż 18<sup>35</sup> Muszę mieć inne marzenia - film 19<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>05</sup> Tydzień Polski - magazyn 21<sup>35</sup> Żelary - dramat 22<sup>50</sup> I zdrada - film 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Dzika Polska - serial 0<sup>40</sup> Made in Poland - teleturniej 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**CZWARTEK 28 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Budzik 8<sup>55</sup> Raj 9<sup>20</sup> Olimpijczycy 2008 9<sup>40</sup> Skarby nieodkryte 10<sup>05</sup> Stadion - reportaż 10<sup>35</sup> XXXV Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe w Olsztynie 11<sup>25</sup> Zaproszenie - Facecje toruńskie 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Tydzień Polski - magazyn 13<sup>30</sup> I zdrada - film 14<sup>30</sup> Misja specjalna - magazyn 14<sup>55</sup> Laboratorium XXI w. 15<sup>15</sup> Magazyn Medyczny 15<sup>35</sup> Zacisze gwiazd 16<sup>00</sup> Raj 16<sup>30</sup> Światowiec - magazyn 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Budzik 17<sup>45</sup> Muzeum Narodowe - magazyn 17<sup>55</sup> Psi psycholog - telenowela 18<sup>25</sup> Wakacyjne Ulice Kultury - magazyn 18<sup>40</sup> Olimpijczycy 2008 19<sup>00</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>00</sup> Martwy sezon - film 21<sup>30</sup> Żelary - dramat 23<sup>30</sup> Misja specjalna - magazyn 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Opowieści wiatru i morza - magazyn 0<sup>40</sup> Skarby nieodkryte 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**PIĄTEK 29 SIERPNIA**

6<sup>00</sup> Kawa czy herbata? 8<sup>00</sup> Wiadomości - Pogoda 8<sup>15</sup> Kwadrans po ósmej 8<sup>30</sup> Magazyn 8<sup>40</sup> Kuchcikowo 9<sup>00</sup> Panna z mokrą głową - serial 9<sup>30</sup> Katalog zabytków 9<sup>40</sup> Pomorskie krajobrazy 10<sup>00</sup> Welcome to Kraków 10<sup>10</sup> Czarne chmury - serial 11<sup>10</sup> Zamki kresowe Rzeczypospolitej 11<sup>30</sup> Polska z bocznej drogi 11<sup>45</sup> Pamiętaj o mnie 12<sup>00</sup> Wiadomości 12<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 13<sup>00</sup> Toruń Gniew i okolice na lato - magazyn 13<sup>25</sup> Hity satelity 13<sup>40</sup> Martwy sezon - film 14<sup>05</sup> W sportowym stylu 14<sup>35</sup> Wielkie sprzątanie 14<sup>50</sup> Katalog zabytków 15<sup>00</sup> Magazyn przechodnia 15<sup>15</sup> Zielonym do góry 15<sup>30</sup> Przeboje lata z klasyką 16<sup>00</sup> Welcome to Kraków 16<sup>10</sup> Duże dzieci 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Kuchcikowo 17<sup>35</sup> Zwierzowiec 17<sup>50</sup> Czarne chmury - serial 18<sup>45</sup> Hity satelity 19<sup>00</sup> Pamiętaj o mnie 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Dwie strony medalu (2) - serial 21<sup>00</sup> Toruń Gniew i okolice na lato - magazyn 21<sup>25</sup> Ciemnoniebieski świat - dramat 23<sup>15</sup> Program rozrywkowy 24<sup>00</sup> Panorama 0<sup>15</sup> Magazyn przechodnia 0<sup>30</sup> Muszę mieć inne marzenia - film 1<sup>05</sup> Pamiętaj o mnie 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**SOBOTA 30 SIERPNIA**

6<sup>30</sup> Rzeka kłamstwa - serial 8<sup>00</sup> Echa Panoramy 8<sup>30</sup> Zacisze gwiazd 9<sup>00</sup> Wakacje z duchami - serial 9<sup>25</sup> Zwierzowiec 9<sup>40</sup> Podróże kulinarne R. Makłowicza 10<sup>05</sup> Piosenki Magdy Czapińskiej 10<sup>55</sup> Dwie strony medalu - serial 11<sup>20</sup> Pamiętaj o mnie 11<sup>30</sup> Wojciech Cejrowski - Mongolia 12<sup>00</sup> Duże dzieci 12<sup>45</sup> Dziękujemy za solidarność - felieton 13<sup>00</sup> Wiadomości 13<sup>10</sup> Opowieści wiatru i morza - magazyn 13<sup>30</sup> Dzika Polska - serial 13<sup>55</sup> Made in Poland - teleturniej 14<sup>20</sup> Pierścień Księżnej Anny - film 16<sup>00</sup> Śniadanie na podwieczorek 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Pamiętaj o mnie 17<sup>30</sup> Golden Horn - film 18<sup>20</sup> Wiedźmin - serial 19<sup>10</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Stacyjka - serial 21<sup>10</sup> Solidarność - film 23<sup>05</sup> Opole 2007 - Seweryn Krajewski 23<sup>50</sup> Sopot 2003 - Kayah 0<sup>25</sup> Wiedźmin - serial 1<sup>10</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

**NIEDZIELA 31 SIERPNIA**

6<sup>10</sup> Beniamiszek - dramat 7<sup>10</sup> Andrzej Trzebiński - dokument 8<sup>05</sup> Śniadanie na podwieczorek 9<sup>00</sup> Wiedźmin - serial 9<sup>45</sup> Program dla dzieci 10<sup>05</sup> Zemsta w Odrzykoniu - film 10<sup>30</sup> Kurs j. polskiego prof. Smok i przyjaciele 11<sup>00</sup> Msza św. Bazylika Mariacka Wniebowzięcia NMP w Gdańsku 13<sup>05</sup> Dwie strony medalu - serial 13<sup>25</sup> Pamiętaj o mnie 13<sup>40</sup> Psi psycholog - telenowela 14<sup>05</sup> Parada oszustów - serial 15<sup>10</sup> Skarby nieodkryte - program edukacyjny 15<sup>35</sup> 1939 wojenny falstart - reportaż 16<sup>05</sup> Zamki kresowe Rzeczypospolitej 16<sup>35</sup> Zaproszenie 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>15</sup> Pamiętaj o mnie 17<sup>25</sup> Solidarność - film 18<sup>25</sup> Wiedźmin - serial 19<sup>15</sup> Dobranocka 19<sup>30</sup> Wiadomości - Sport - Pogoda 20<sup>10</sup> Głina - serial 21<sup>05</sup> Solidarność - film 21<sup>20</sup> Gwiazdy PaKi 2008 22<sup>00</sup> Magazyn 22<sup>20</sup> Czas dla kibica 24<sup>00</sup> Wiedźmin - serial 0<sup>50</sup> Ziarno 1<sup>15</sup> Dobranocka 1<sup>30</sup> Wiadomości

POLSKA KSIĘGARNIA INTERNETOWA WE FRANCJI



ZAPRASZA

**VIDAGE des GRENIERS et les CAVES**  
- travail sérieux à petit prix.  
Tel. 06 14 01 78 11

**ZAPISY NA STUDIA**

Rozpoczynamy zapisy  
na nowy rok akademicki 2008/2009 w ramach:  
- Studium Filozoficzno-Etyczno-Społeczno  
- Podyplomowych Europejskich Studiów Samorządowych

Zapisy w sekretariacie Studium  
(263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris,  
tel. 01 42 60 66 58)  
we wtorki i środy 9<sup>00</sup>-12<sup>30</sup>, w czwartki i piątki od 16<sup>00</sup>-19<sup>00</sup>

**Institut privé France-Europe Connexion**  
établissement privé d'enseignement supérieur  
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris

**SZKOŁA JĘZYKA FRANCUSKIEGO**

Zapisy na rok szkolny 2008/2009

zajęcia codziennie, 2 lub 3 razy w tygodniu, w sobotę

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo  
20 godzin tygodniowo: **STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE**  
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy  
przygotowanie do egzaminów DELF, DALF i TCF

Cena: od 89 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!

**Zapisy przez cały rok:** 5, rue Sthrau - 75013 ParisSekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku  
od godz. 10 do godz. 13 i od godz. 15 do godz. 19.**TEL./FAX: 01 44 24 05 66**Site: <http://ifec.free.fr>; e-mail: [ifec@free.fr](mailto:ifec@free.fr)**ADWOKAT**

przy Radzie Adwokackiej w Paryżu

**MARTA CICHOSZ**

doradztwo prawne

w języku polskim i francuskim

**TEL. 01 45 66 00 56; 06 03 10 45 87**

VOIX CATHOLIQUE

**GŁOS****KATOLICKI**

N° (2285)29: 17-24.08.2008

- HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE  
- TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ -**Editeur:** La Mission Catholique Polonaise en France**Wydawca:** Polska Misja Katolicka we Francji (tél. 01 55 35 32 32)**Adresse:** 263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris.**Tél.:** 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.**E-mail:** [vkcat@club-internet.fr](mailto:vkcat@club-internet.fr) [www.glos-katolicki.fr](http://www.glos-katolicki.fr)

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

**Directeur de la Publication/Dyrektor Publikacji:** Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.**Rédacteur/Redaktor:** Paweł Osikowski;**Rédaction/Zespół:** ks. Tomasz Sokół, s. Andrea Kowal SMI.**Imprimerie/Druk:** Indica - 24-26, rue de l'Industrie - 92400 Courbevoie; tel. 01 47 82 32 32.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo  
dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

**Abonnement/Abonament:** 1an/rok - 53,40 euro; 6 mois/pół roku: 28,30 euro.

Konto we Francji/CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Glos Katolicki

Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejncka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11

w Niemczech: Glos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900

**Prix au n°/cena:** 1,40 euro

COMMISSION PARITAIRE N° : 0510 G 86630; ISSN : 1279-953X

LICENCJONOWANE LINIE AUTOKAROWE DO POLSKI



PARIS 75010 (M° Gare du Nord)

91, rue de Maubeuge

**TEL. 01 42 80 95 60**

35-959 RZESZÓW

ul. Asnyka 10 lokal 17

Tel. 00 48 (17) 850 12 10

**Société REFERENCE**

vous propose des fenêtres, portes, volets en  
**PVC, alu et bois**  
sur mesure

**PRIX IMBATTABLES, QUALITE GARANTIE**

Levallois Perret

6, rue Aristide Briand

tél. 01.47.59.02.87

fax. 01.47.59.68.93

contact@reference-fim.com

Paris 16e

139, rue Ranelagh

tél./fax. 01.45.25.63.55

paris16@reference-fim.com

Dowóz materiałów  
Wywóz gruzu  
Przeprowadzki

06 21 36 32 09

**ZMIĘŃ SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBKI**

bez wychodzenia z domu, w wybranym przez Ciebie terminie  
za jedyne **249 EURO**.

Umów się na spotkanie: 06 23 28 07 44; 06 25 05 38 62.

**PROBLEMY Z KOMPUTEREM?**

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych,
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych



Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie  
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

**ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 01 41 24 02 86; 01 48 07 81 70.****KUPON PRENUMERATY  
(ABONNEMENT)**

- PIERWSZA PRENUMERATA/ABONNEMENT  
 ODNOWIENIE ABONAMENTU (RENOUVELLEMENT)

Głos Katolicki - Voix Catholique  
263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris

- Rok (53,40 €)  Czekałem  
 Pół roku (28,30 €)  CCP 12777 08 U Paris  
 Przyjaciele G.K. (65,60 €)  Gotówka

Nazwisko:.....

Imię:.....

Adres:.....

.....

.....

Tel:.....

**Numer złożony do druku 6.08.2008**

**AUTOKAREM DO POLSKI**25 LAT POLKI SERVICE FRANCJA - 15 LAT POLKI SERVICE WARSZAWA  
PROMOCJE!!!


**POLKA**  
SERVICE  
**01 40 20 00 80**

WYJAZDY 6 RAZY W TYGODNIU

Z Paryża, Lens, Montigny, Lille, Valenciennes, Reims, Metz, Freyming

AUTOKAREM DO 60 MIAST W POLSCE:

Augustów,	Grudziądz,	Mragowo,	Siedlce,
Biała Podlaska,	Jarosław,	Nisko,	Siubice,
Białystok,	Jędrzejów,	Nowa Skarżyna	Ślupsk,
Bolesławiec,	Katowice,	Olsztyn,	Suwałki,
Bydgoszcz,	Kielce,	Opatów,	Stalowa Wola,
Częstochowa,	Kolbuszowa,	Opole,	Szczecin,
Dębica,	Konin,	Ostrów Maz.	Tarnobrzeg,
Elbląg,	Koszalin,	Piotrków Tryb.	Tarnów,
Elk,	Kraków,	Poznań,	Toruń,
Gdańsk,	Legnica,	Przemysł,	Warszawa,
Gdynia,	Leżajsk,	Przeworsk,	Wrocław,
Gilwice,	Lublin,	Puławy,	Zambrów,
Giżycko,	Łódź,	Radom,	Zamość
Gniezno,	Łomża,	Rzeszów,	Zielona Góra.
Gorzów Wielk.	Mielec,	Sandomierz,	

- Transport towarów, - Przeprowadzki, - Przesyłka paczek,  
- Wynajem autokarów na imprezy turystyczne!

TANIE LATANIE - Samolotem DO WARSZAWY, KRAKOWA, KATOWIC

252, rue de Rivoli; 2, rue de Mondovi 75001 PARIS; M<sup>o</sup> Concorde  
Agencja czynna 7 dni w tygodniu

LICENCJONOWANA, REGULARNA LINIA AUTOKAROWA

**5 razy w tygodniu**


**Janosik Simbad**  
tel. 01 44 69 30 80

23, rue Boursault - 75017 Paris, M<sup>o</sup> Rome

École Privée NAZARETH

**Szkoła Języka Francuskiego**

17 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris

przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia poranne, wieczorne, sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy -

**KURS INTENSYWNY W LIPCU.****01 43 03 38 33, 06 62 69 13 83, 01 43 05 83 15**

Association Nazareth Famille

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX

enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych

z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;

- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

**BIOMAGNETYZER**

POMAGA WE WSZYSTKICH DOLEGLIWOŚCIACH.

tel. 06 99 16 55 06; e-mail: nieckula421@gmail.com

**PIERWSZY SEANS GRATIS**

Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 euro/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego  
razu - 0,5 euro/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 5 euro („szukam  
pracy” - 3 euro); przy powtórzeniach - 50% ceny. Ogłoszenia umieszczamy  
również na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.fr) - 1 euro na tydzień!

**Copernic**

L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

COPERNIC

6, rue des Immeubles

Industriels

75011 Paris (M<sup>o</sup> Nation)

tel. 01 40 09 03 43

[www.copernic.fr](http://www.copernic.fr)[www.copernic.waw.pl](http://www.copernic.waw.pl)

COPERNIC

23, rue Desaix

69003 Lyon

tel. 04 72 60 04 54

**SPRZEDAŻ BILETÓW ON-LINE  
NA TANIE LINIE LOTNICZE  
ORAZ NA AUTOKARY**

**PACZKI DO POLSKI**

- zbiórka na terenie całej Francji;

- wyjazdy w poniedziałki;

- dostawa do rąk własnych adresata.

Odbiór paczek z domu klienta w Paryżu i okolicach

- tel. 01 40 09 03 43.

**Uwaga!!! Nasze biuro jest zamknięte w niedziele.  
Godziny otwarcia biura w Paryżu:  
od poniedziałku do soboty włącznie: od 9<sup>00</sup> do 17<sup>00</sup>.  
Uwaga! W lipcu i sierpniu - w soboty biuro jest  
zamknięte!**

**\* PRZEPROWADZKI \***

- DO POLSKI,

- NA TERENIE PARYŻA I OKOLIC,

- W CAŁEJ FRANCJI I EUROPIE,

**TEL. 01 48 78 25 37; 06 15 09 43 86**

**BIURO TŁUMACZEŃ  
W. A. KOCZOROWSKI**

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu

90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry

lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M<sup>o</sup> Duplex)

tel./fax: 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności  
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

**KANCELARIA PRAWNICZA  
TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY**

S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego, ekspert sądowy.

Eliza Bocianowska - adwokat.

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris;

tel. 06 17 98 60 20; tel./fax: 01 43 06 00 70.

Sprawy: małżeńskie, emerytalne, spadkowe,  
negocjacje handlowe itp. w Polsce i we Francji.**PODRÓŻE DO POLSKI**\* **IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO  
POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. **01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!**\* **LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,  
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.  
TEL. **01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50**\* **PARYŻ - PODLASIE** (PRZEZ POZNAŃ, KONIN, ŁÓDŹ,  
WARSZAWĘ): PRZEWÓZY OSOBOWE I TOWAROWE - **MANIEK**  
TEL. **06 29 38 51 53; (0048)604 952 096.**



Polacy na Zachodzie

*Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami, aż po krańce świata.*

## HOLLY SEA ZAŁAŁO SYDNEY

Anne Marie Mirek

**N**aszą pielgrzymkę „aż po krańce świata” rozpoczęliśmy od znaku krzyża w kaplicy na lotnisku Roissy Charles de Gaulle, 3 lipca 2008 r. To na terminalu 2E zaczęła się niezwykła podróż, która na zawsze pozostanie w naszej pamięci i sercach, a także w pamięci 600 tys. Młodych z całego świata, którzy dali ogromne świadectwo wiary „Ziemii Południa”. Świadectwo to było tak uderzające, że skłoniło australijską prasę do wydania komunikatu: „Sydney, miasto położone na wybrzeżach Pacyfiku, zostało zalane przez *Holly Sea* - święte morze pielgrzymów przybywających na spotkanie z Holly See - Stolicą Apostolską”.

„**Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu**” - nasza droga na spotkanie z Biskupem Rzymu prowadziła najpierw przez Hong-Kong. Czterodniowy pobyt w tym mieście stanowił pierwszy etap pielgrzymkowego szlaku „Paryż - Sydney”. Już tam, w Azji, byliśmy świadkami ciągłego wypełniania się hasła tegorocznych Światowych Dni Młodzieży w osobie polskiego misjonarza. Obecność ks. Sławka Kalisza była pięknym potwierdzeniem słów „otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami aż po krańce świata”. Dzięki gościnności ks. Sławka nocowaliśmy w Notre Dame Primary School i z pomocą młodych, miejscowych katolików, mogliśmy zwiedzić Hongkong.

Przeżyliśmy niesamowite doświadczenie styczności z zupełnie inną, nieznaną nam kulturą i tamtejszymi obyczajami, oryginalną kuchnią, zupełnie egzotyczną fauną i florą, a także klimatem. W strugach tropikalnego deszczu, który wiernie nam towarzyszył, i pomimo mgły, zaliczyliśmy szczyt „Peak Viktoria”, z którego podziwialiśmy panoramę miasta. W poszukiwaniu katolickiej katedry zwiedziliśmy Centrum Biznesu aż w końcu odnaleźliśmy kościół, ukryty w gąszczu wieżowców, otoczony imponującymi drapaczami chmur. W tym miejscu, klęcząc przed Jezusem ukrytym w tabernakulum, zrozumieliśmy, że Kościół jest rzeczywistością powszechną, katolicki i z tym przekonaniem ruszyliśmy dalej do Sydney. Podczas ostatniego etapu naszej podróży lotniczej rozmyślaliśmy nad tym, jak wielka łaska jest nam dana: żyjąc w Europie wolno nam wyznawać naszą wiarę, podczas gdy w Azji, szczególnie zaś w Chinach, katolicy płacą często życiem za swoją przynależność do Kościoła. Uświadomiliśmy sobie wszyscy, że jesteśmy uprzywilejowani, bowiem żyjąc w Europie, mamy możliwość swobodnego wyznawania wiary, chociaż nie zawsze z tej ogromnej łaski korzystamy.

Do Sydney dotarliśmy 9 lipca. Po gorącym, wręcz parnym klimacie Hongkongu powitała nas tu niska temperatura, przypominając, że lipiec to środek australijskiej zimy. Już na lotnisku mieliśmy przedsmak tego, co nas tutaj czekało: grupy młodzieży z Niemiec, Hiszpanii, Francji, Kanady ze śpiewem na ustach i zaraźliwym entuzjazmem zapełniały terminal, który tonął w kolorowych flagach, a miała to być tylko namiastka przyszłych, jakże radosnych dni. Z „Sydney Airport”, po całodziennym podróży, dotarliśmy do Cobargo, miejscowości położonej nad samym oceanem na południe od Sydney. Tam czekały na nas rodziny, u których mieliśmy nocować przez kilka następnych dni. Byliśmy przyjmowani z taką serdecznością i gościnnością, że czuliśmy się prawdziwie jak w domu. Ludzie Ci byli dla nas pierwszymi, pięknymi przykładami wiary Australii, w pełni odzwierciedlającymi słowa: „Wszyscy jesteśmy braćmi, jesteśmy jedna rodziną”. W Cobargo nastąpił też pierwszy, bezpośredni kontakt z australijską naturą, przez spotkanie z oceanem - nazwanym Spokojnym, chyba z przekory - i zadziwiającą roślinnością. Australijska zima przypominała naszą europejską wiosnę z kwitnącymi krzewami i różnokolorowymi kwiatami. Po kilku dniach wyjeżdżaliśmy w dalszą podróż do Canberra, gdzie miały się odbyć Diecezjalne Dni Młodzieży będące bezpośrednim przygotowaniem na spotkanie z Benedyktem XVI w Sydney. Tam po raz pierwszy rozwinęliśmy flagę Polskiej Misji Katolickiej we Francji, aby 12 lipca ruszyć pochodem na Mszę św., w której miały wziąć udział grupy z różnych krajów.

Do Sydney przybyliśmy 14 lipca - nocowaliśmy przez cały okres ŚDM w St. Nicholas of Mirra Primary School. Po

kolacji i zakwaterowaniu się udaliśmy się do pobliskiego kościoła, gdzie wśród ciemności jaśniał jedynie Pan Jezus w monstrancji. Wokół Niego, na stopniach ołtarza, modliła się młodzież z tutejszej parafii: „Przyjmijcie moc od Ducha św., aby być światłem dla świata”. Nazajutrz, po porannej wycieczce statkiem wzdłuż Sydney, przeszliśmy do miejsca, gdzie miała się odbyć Msza św. otwierająca nasze spotkania. Zajęliśmy miejsca w oznaczonym sektorze i w oczekiwaniu na Eucharystię zostaliśmy powitani przez Australijczyków w szczególny sposób. Otóż na niebie pojawił się samolot, który, wykonując przeróżne akrobacje, nakreślił słowo „Welcome” oraz rybę - jeden z najstarszych symboli Chrześcijaństwa! Trudno opisać reakcje morza

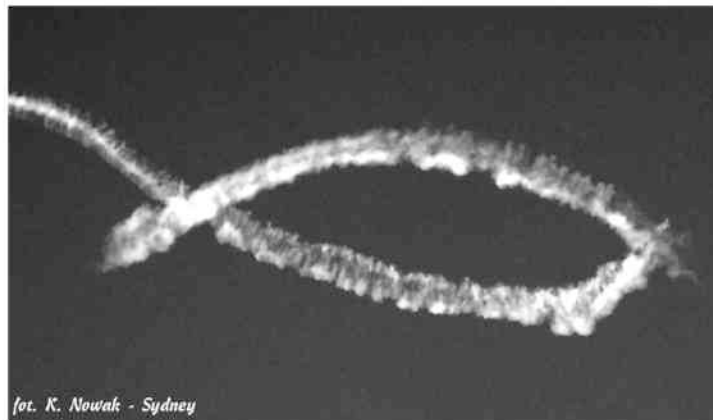


foto. K. Nowak - Sydney

pielgrzymów na to „niebieskie” powitanie; przy śpiewie hymnów z poprzednich ŚDM unosiły się spontaniczne fale oklasków, tworząc niepowtarzalną atmosferę.

Wreszcie wniesiono krzyż i ikonę ŚDM wraz ze świecą paschalną zrobioną z stopionego wosku świec z całego świata. Podczas Mszy św. bp Sydney, który przewodniczył temu spotkaniu, modlił się o ponowne wylanie Ducha św. na zgromadzonych wiernych, a podczas kazania wspominał, jak ważne jest wytrwanie w dobrych postanowieniach, również wtedy, kiedy brak euforii. Przy śpiewie hymnu ogłoszono, że 23 Dni Młodzieży rozpoczęły się. Powoli zapadała noc. Wracające grupy młodych pomimo zmęczenia miały uśmiech na twarzy i dalszą chęć wielbienia Boga, który nas tu zgromadził.

Przez 3 następne dni uczęszczaliśmy na katechezy z polskimi grupami. W święto Matki Bożej z Góry Karmel mieliśmy konferencję o bierzmowaniu, po tym sakramencie każdy z nas jest zobowiązany do „mężnego wyznawania wiary i postępowania według jej zasad”. Ks. biskup prowadzący to spotkanie wspominał, że powinniśmy uczyć się przyjmowania Ducha św. i Jego darów od Maryi: „przez umiejętność słuchania Boga, który do nas przemawia, przez całkowitą zgodę na wolę Bożą, nawet, jeżeli czasami wiele nas to kosztuje, przez przyjęcie postawy służi wobec każdego bliźniego”.

Myślą przewodnią tego spotkania było zdanie: **BĄDŹMY UCZNIAMI MARYI W DUCHU ŚWIĘTYM**. Następnie odwiedziliśmy australijski Nazaret. Nastąpiło niezwykle radosne spotkanie z polskimi siostrami, wysłuchaliśmy także świadectwa najstarszej z nich, zawierzonej jako dziecko Matce Bożej. Po czym udaliśmy się do kościoła Matki Bożej Częstochowskiej, gdzie miała miejsce adoracja do Ducha św. Tam, ➔➔



fol. K. Nowak - Sydney

→→ w skupieniu i ciszy, rozważaliśmy kolejno dary Ducha, które każdy z nas otrzymuje na bierzmowaniu. Następnie księża nałożyli ręce na pielgrzymów, z prośbą, aby Duch św. zstępując „odnowił ziemię” naszych serc i „życiodajny deszcz” spłynął i przeniknął nasze dusze. Po modlitwie udaliśmy się na kolację zorganizowaną przez Polonię australijską na terenie „Nazaretu”. Tam też mieliśmy okazję zaprezentować z dumą naszą grupę Polakom z kraju i zagranicy.

**W** dzień przyjazdu Ojca św., tj. 17-ego lipca, na katechezie pochyliśmy się nad tajemnicą działania Ducha św., który „swoją mocą przemienia, oczyszcza i przeobróżenia człowieka”. Była to dla nas szczególnie ważna katecheza, gdyż przybyliśmy do Sydney, aby otrzymać moc Ducha św. Ks. bp Henryk Tomasik zwrócił również naszą uwagę na fakt, iż zstąpienie Ducha św., który jest źródłem mocy do dawania świadectwa, wciąż trwa i ma na celu ciągłe uświęcanie świata. Po południu



fol. K. Nowak - Sydney

witaliśmy Ojca św. w porcie Bangaroo. Kiedy Papież przyplął do nas barką, wokół rozległy się krzyki i radosne skandowanie „Benedetto”. Benedykt XVI powitał pielgrzymów, przemawiając do nich w różnych językach, po czym w swoim kazaniu przypomniał, że mimo trudnych czasów, w jakich żyjemy, nie wolno nam zapominać o tym, że w dniu naszego chrztu „staliśmy się nowym stworzeniem powołanym do świętości przez głoszenie Ewangelii”. Ojciec św. udzielił nam swojego błogosławieństwa i powoli grupy zaczęły się rozchodzić.

**G**łównym wydarzeniem piątku - 18 lipca, była bardzo poruszająca droga krzyżowa, która zaczęła się u stóp katedry NMP w ciszy przerywanej pieśnią: „Nie bój się, nie lękaj się, Bóg sam wystarczy”. Pan Jezus szedł przez szerokie ulice Syd-

ney, aby jeszcze raz ponieść ofiarę za nasze grzechy, jako miłość wzgardzona, podeptana, upokorzona, odepchnięta - umęczona. Ale przecież „kamień odrzucony przez budujących, stał się kamieniem węgielnym” i historia zbawienia nie kończy się na krzyżu, dlatego też w miejscu ukrzyżowania rozległ się przejmujący śpiew „Amazing Grace”.

**19** lipca, wyruszyliśmy pieszą pielgrzymką na stadion w Randwick, gdzie miało odbyć się nocne czuwanie i Msza św. na zakończenie ŚDM. Po drodze odmawialiśmy różaniec, śpiewaliśmy pielgrzymkowe pieśni, ucząc się pokonywać własne zmęczenie. Zatrzymaliśmy się na chwilę przy krzyżu i ikonie ŚDM stojących na trasie - przy Matce i Synu wychodzącym nam na spotkanie. Po przybyciu na miejsce i odszukaniu właściwego sektora udaliśmy się do „namiotu spotkania” - miejsca wystawienia Najświętszego Sakramentu. O godz. 19 przyjechał Ojciec Święty, aby podczas modlitewnego czuwania prosić o dary Ducha św. dla obecnych. Powoli zapadał zmrok i zaczęliśmy odpalać świece, które miał każdy uczestnik spotkania. Im robiło się ciemniej, tym bardziej świece, trzymane w rękach, nabierały blasku. Nasuwała się myśl „nikt nie zapala lampy, aby potem ją schować pod korcem, skoro Bóg nas światłem natchnął, trzeba z tym światłem iść w drogę”.

**N**oc spędzona w „wielogwiazdkowym hotelu” okazała się niezwykle ciepła, ponoć najcieplejsza noc w zimie australijskiej od 15-tu lat. Kiedy rano przyjechał do nas Papież, wokół rozległy się krzyki, ludzie z pośpiechem biegli do najbliższych żelaznych barier, aby być jak najbliżej Benedykta XVI, coś krzyknąć, pomachać, zrobić zdjęcie. Msza św. z rozestaniem i powierzeniem misji apostołstwa przez Ojca św. pozostanie niezapomnianym przeżyciem dla 600 tys. pielgrzymów. Wszyscy doświadczyliśmy Kościoła w jego pełnym wymiarze.

**U**koronowaniem tego niezwykłego dnia było nawiedzenie katedry NMP Krzyża Południa. To przed Jej wizerunkiem po raz kolejny kapłani nałożyli ręce, a następnie wszyscy zawierziliśmy się Matce Bożej Wspomożenia Wiernych. Po zakończeniu ŚDM spędziliśmy dwa kolejne dni z Polonią australijską. Nasza pielgrzymka nie kończyła się wraz ze zwiedzeniem Australii. Bóg pozwolił nam doświadczyć Kościoła jeszcze raz, niecodziennie i zaskakująco - w samolocie. Podczas lotu Sydney - Hongkong dźwięki hymnu ŚDM granego przez naszego



fol. K. Nowak - Sydney

skrzypka Karola zjednoczyły jeszcze raz podróżujących pielgrzymów. Zjednoczyły nasze wdzięczne serca wokół osoby wspańskiego Kierownika i Przewodnika pielgrzymki ks. wicerektora PMK we Francji Krystiana Gawrona. Pielgrzymka przyniosła wielkie duchowe owoce Ducha św. Doświadczyliśmy Jego Mocy. Jesteśmy Jego świadkami!



SwissLife

Tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 fax 01 34 17 43 51; e-mail: [grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr](mailto:grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr)

**UBEZPIECZENIA PO POLSKU**

**Grażyna Lubicz Fernandes**

**KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU: UBEZPIECZENIA I ODSZKODOWANIA**

**WSZELKIE UBEZPIECZENIA OSÓB I FIRM: - SAMOCHODOWE ZE STAŻEM Z POLSKI - MIENIE - OC - ZDROWIE - NW - LOKATY - RENTY**

**14, Résidence du Lac BP 27 - 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża)**

# HAFTOWANE OBRUSY OŁTARZOWE SZATY LITURGICZNE, SZTANDARY



*Urbanowicz - Haft*



**Zamów** nasz bezpłatny KATALOG wraz z pakietem reklamowym!

☎ (0048) (71) 354 - 04 - 06 sklep@urbanowiczhaft.pl

SKLEP INTERNETOWY

**www.urbanowiczhaft.pl**



**karty telefonizacji IRADIUM**

## Taniej do Polski i po całym świecie

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€

<b>Polska</b>	<b>1750*</b> mn
<b>GSM Polska</b>	<b>290*</b> mn
<b>Niemcy</b>	<b>1250*</b> mn
<b>USA + GSM</b>	<b>1250*</b> mn
<b>Włochy</b>	<b>1000*</b> mn
<b>Anglia</b>	<b>1250*</b> mn
<b>Kanada + GSM</b>	<b>1000*</b> mn
<b>Francja</b>	<b>1250*</b> mn
<b>GSM Francja</b>	<b>111*</b> mn

*Jeszcze więcej minut*

**MAXYMALNY CZAS ROZMOWY**

**100% WYKONANIE**

**100% WYKONANIE**

Punkty sprzedaży: kioski, supermarkety, taxiphony, tabac, księgarnie

Obsługa Klienta: 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

☎ 01 70 70 88 00 ☎ 0811 600 300

\*Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego. Nie działa w kabinie.

**Połączenie międzynarodowe w cenie rozmowy miejscowej!** **0,014€/min**

**Wybierz**

**0811 65 48 48**

Następnie numer korespondenta

**BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!**

<b>Polska</b>	<b>Niemcy</b>	<b>Dania</b>
<b>USA + GSM</b>	<b>Anglia</b>	<b>Hiszpania</b>
<b>Kanada + GSM</b>	<b>Austria</b>	<b>Belgia</b>
<b>Francja</b>	<b>Norwegia</b>	<b>Rosja</b>
	<b>Włochy</b>	<b>Szwecja...</b>

**GSM Polska 0,09 €/mn 0821 61 48 48**

7/7 OBSŁUGA KLIENTA INFORMACJE RACHUNKI I CENY 7 DNI W TYGODNIU OD 9.00 DO 21.00

☎ 0811 600 348\*

www.no-limit-telecom.com

Un service du Groupe IRADIUM

\* 0,014 €/min (19.00 - 08.00 w tygodniu, w święta i w week-end); 0,028 €/min (08.00 - 19.00), połączenie z aparatu stacjonarnego \*\* Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com.